

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/106/2020
Identifikačné číslo spisu: 1409209020
Dátum vydania rozhodnutia: 19.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Lenka Praženková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1409209020.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a JUDr. Aleny Prieceľovej v spore žalobcu: Raymond LeRoy Syndicate S.A. Apartment No. 3 Beau Bois, Castle Comfort, Roseau, Dominica, zastúpeného Váľko Marián & partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Porubského 2, proti žalovanému: X/ F. XX, 2/ D., obaja zastúpení JUDr. Soňou Markovičovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Nám. SNP 13, 3/ J., zastúpeného FELŠÖCI & Partners, so sídlom v Bratislave, Bajkalská 31, 4/ Prima Banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, zastúpená Škubla & Partneri s.r.o., so sídlom v Bratislave, Digital park II, Einsteinova ul. č. 25, o zaplatenie 7.762.180,- eur s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/62/2019-975 z 26. februára 2020 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/62/2019-975 z 26. februára 2020 a rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č. k. 10Cb/272/2009-852 z 26. novembra 2018 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 10Cb/272/2009-852 z 26. novembra 2018 žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovaným priznal náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. Súd prvej inštancie právne posúdil vec podľa ustanovení § 100 ods. 1, 2, § 106 ods. 1, 2, § 151m ods. 1, 6 Obč. zák., § 135a ods. 1, 2, 3, § 122 ods. 1, 3, Obch. zák., § 51 ods. 5, § 73 ods. 6 zákona o cenných papieroch.

3. Súd pri rozhodovaní vychádzal z nasledovného nesporného skutkového stavu: Žalovaní 1/ až 3/ uzavreli dňa 16.04.2004 ako konatelia spoločnosti PALGAS v postavení dlžníka zmluvu o termínovanom vklade č. 200401/LC s veriteľom spoločnosťou Tatrainvest Development s.r.o. Na základe tejto zmluvy bol spoločnosti PALGAS poskytnutý úver vo výške 10.066.000,- Sk, s dohodnutým termínom splatnosti 16.07.2004. Následne dodatkami 1 ž 6 sa zmluvné strany dohodli na priebežnom posúvaní lehoty splatnosti poskytnutého úveru. Posledným dodatkom č. 6 bola dohodnutá splátka úveru na 31.10.2005. Dňa 12.10.2005 uzavreli spoločnosti PALGAS a Tatrainvest Development s.r.o., zmluvu o

založení cenných papierov. Zálohom bola hromadná akcia nahradzujúca 142 333 ks kmeňových akcií emitenta PALIVÁ BRATISLAVA a.s. Pohľadávka vyplývajúca zo zmluvy o termínovanom vklade č. 200401/LC sa zabezpečila do hodnoty 15.000.000,- Sk. Vzhľadom ku skutočnosti, že úver nebol splatený spoločnosť Tatrainvest Development s.r.o., začal v mesiaci október 2005 pristupovať ku krokom smerujúcich k výkonu záložného práva. Žalovaný v 4. rade (ako obchodník s cennými papiermi) uviedol, že dňa 25.10.2005 so spoločnosťou Tatrainvest Development s.r.o., uzavrel Zmluvu o poskytovaní služieb súvisiacich s cennými papiermi, na základe ktorej začal vykonávať úkony spojené s predajom založených cenných papierov. Bola mu pritom predložená zmluva o založení cenných papierov zo dňa 12.10.2005. Žalovaný 4/ oslovil s ponukou na predaj cenných papierov niekoľkých potencionálnych záujemcov, prevažne obchodníkov s cennými papiermi zo Slovenskej, Českej republiky a Rakúska. O ponúkané akcie prejavili záujem len dvaja záujemcovia. Po vyhodnotení ponúk, pričom najvyššiu cenu za jednu akciu ponúkol p. F. E. (135,- Sk/akcia), záložný veriteľ súhlasil s touto ponukou a došlo k realizácii záložného práva, predajom. Listom zo dňa 11.11.2005 bola táto skutočnosť oznámená záložným veriteľom spoločnosti PALGAS. Časť výt'azku z predaja vo výške 10.066.000,- Sk spolu s úrokmi a nákladmi na predaj cenných papierov bola pripísaná na účet záložného veriteľa. Zvyšná časť výt'azku vo výške 9.083.197,80 Sk bola pripísaná na účet spoločnosti PALGAS.

4. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k jednoznačnému záveru o nedôvodnosti žaloby v celom rozsahu a z toho dôvodu ju zamietol. Konštatoval, že aj napriek tomu, že v rámci konania bolo prezentovaných veľa právnych názorov, skutkových tvrdení a navrhnutých dôkazov, nemohli však prispieť k posúdeniu rozhodujúcich, nasledovných právne relevantných otázok pre toto súdne konanie, a to: či vznikla spoločnosti PALGAS s.r.o., škoda? kto by niesol za vznik takejto škody zodpovednosť? definovať pojem hodnota akcie? aká by bola prípadná výška škody? kto by sa náhrady tejto prípadnej škody mohol domáhať a či bolo toto právo prípadne uplatnené včas.

5. Súd prvej inštancie sa primárne zaoberal vznesenou námietkou premlčania voči žalovanému 4/. Dospel pritom k záveru, že aj keby existoval nárok žalobcu voči žalovanému 4/ tento by bol premlčaný. Argumentoval tým, že k predaju cenných papierov, akcií resp. hromadnej akcie spoločnosti PALIVÁ Bratislava a.s., došlo dňa 10.11.2005 a táto skutočnosť bola oznámená spoločnosti PALGAS listom od spoločnosti Tatrainvest development s.r.o. (záložný veriteľ) zo dňa 11.11.2005, pričom doručenie tohto listu žalobca nespochybnil. Dňa 10.02.2006 bola na Okresný súd Bratislava II podaná žaloba o neplatnosť realizácie záložného práva, z čoho je zrejmé, že už v tomto čase spoločnosť PALGAS s.r.o., bola presvedčená, že jej vznikla škoda výkonom záložného práva. Poukazom na § 106 ods. 1 a 2. Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie usúdil, že subjektívna aj objektívna premlčacia lehota uplynula už pred podaním žaloby, ktorá bola podaná 09.09.2009 s tým, že síce nebolo preukázané, kedy presne bol list zo dňa 11.11.2005 doručený spoločnosti PALGAS s.r.o., a kedy presne začala plynúť premlčacia lehota, ale aj napriek tomu bolo zrejmé, že najneskorší preukázaný termín, kedy sa spoločnosť PALGAS s.r.o., dozvedela o prípadne vzniknutej škode bol dátum 10.02.2006, kedy bola podaná žaloba na Okresný súd Bratislava II o neplatnosť realizácie záložného práva. Prípadné právo na náhradu škody sa teda premlčalo najneskôr 10.02.2009. Odhliadnuc od úspešne vznesenej námietky premlčania voči žalovanému 4/ súd skonštatoval, že aj bez úspešne vznesenej námietky premlčania, by uplatnený nárok voči žalovanému 4/ nebol súdom priznaný, nakoľko nebolo preukázané zavinenie škody a príčinná súvislosť medzi konaním žalovaného 4/ a prípadným vznikom škody. Taktiež dospel k záveru, že zo strany žalovaného nemohlo prísť k porušeniu povinností pri výkone práva tak ako sa domnieval žalobca, nakoľko ustanovenie § 151m ods.1 Občianskeho zákonníka žiadnu žalobcom označovanú povinnosť žalovanému 4/ ako vykonávateľovi výkonu záložného práva (predaja cenných papierov) neukladá, pričom uvedené nevyplýva ani z § 51 ods. 5 zákona č. 566/2001 Z. z., o cenných papieroch, ako osobitnej úpravy k predaju založených cenných papierov.

6. Súd prvej inštancie nedal za pravdu žalobcovi, podľa ktorého žalovaný 4/ pri predaji cenných papierov nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď výkon záložného práva začal pred samotnou splatnosťou poskytnutého úveru, ktorý bol zabezpečený záložným právom na cenné papiere. Uviedol, že po preskúmaní a vyhodnotení postupu žalovaného 4/ nebolo zistené žiadne také konanie, ktoré by bolo v rozpore s povinnosťou žalovaného v 4/ postupovať pri výkone záložného práva s odbornou

starostlivosťou v zmysle § 73 ods. 6 zákona č. 566/2001 Z. z., o cenných papieroch, prípadne také konanie, ktoré by zakladalo zodpovednosť za žalobcom tvrdený vznik škody. Dôvodi tým, že výkon záložného práva - predaj cenných papierov, bol vykonaný až po splatnosti zabezpečeného úveru, ktorý nebol v dohodnutom čase do 31.10.2005 spoločnosťou PALGAS s.r.o., splatený, takže aj keby bol predaj cenných papierov uskutočnený 1.11.2005, nedošlo by k porušeniu zákona, či už záložným veriteľom alebo samotným obchodníkom s cennými papiermi. Skutočnosť, že k podpisu zmluvy o poskytovaní služieb súvisiacich s cennými papiermi došlo pred splatnosťou úveru, teda 25.10.2005 neznamena, že výkon záložného práva bol uskutočnený pred splatnosťou úveru, bol len logickým prvým krokom, ktorým sa záložný veriteľ začal pripravovať na prípadný výkon záložného práva, ktorý mohol byť uskutočnený už 1.11.2005. Žalovaný 4/ neporušil povinnosť konať s odbornou starostlivosťou ani pri postupe týkajúceho sa zisťovania prípadných záujemcov o kúpu cenných papierov, nakoľko zo spisu vyplynulo, že žalovaný 4/ oslovil viacero relevantných subjektov, pričom spätne boli mu doručené len dve pozitívne odpovede, pričom predaj bol uskutočnený záujemcovi, ktorý ponúkol najvyššiu ponuku s poukazom na to, že kúpna cena bola vyššia ako zabezpečená hodnota pohľadávky (15.000.000,- Sk). Taktiež obdobie, ktoré uplynulo od podpisu zmluvy o poskytovaní služieb súvisiacich s cennými papiermi po realizáciu predaja bolo podľa súdu prvej inštancie adekvátne, nakoľko zákon neurčuje ako dlho sa má ponuka na predaj realizovať, ani neurčuje nutnosť vykonať „viac kôľ“, ponukového konania.

7. Podľa súdu prvej inštancie žalovaní 1/ až 3/ svojim konaním nespôsobili škodu spoločnosti PALGAS s.r.o., alebo jej spoločníkom. Jedinú škodu, ktorú mohli spôsobiť by bola škoda zapríčinená uzavretím úverovej zmluvy a zmluvy o zriadení záložného práva, avšak ani v tomto prípade nedošlo k porušeniu zákona, alebo povinnosti konateľov spoločnosti PALGAS s.r.o., pričom potreba získania úverových prostriedkov spoločnosťou PALGAS s.r.o., nebola ani žiadnou zo strán sporu spochybňovaná. Súd prvej inštancie vysvetlil, že spoločnosť PALGAS s.r.o., mala záväzok voči Fondu národného majetku SR, s ktorým uzavrela zmluvu, na základe ktorej získala práve akcie spoločnosti Palivá Bratislava a.s., na základe čoho sa mohlo reálne predpokladať, že ak by Fondu národného majetku nebola uhradená celá kúpna cena za predaj akcií spoločnosti Palivá Bratislava a.s., tento by od zmluvy odstúpil a žiadal by vrátiť predmetné akcie. Teda vstup do úverového vzťahu spoločnosti PALGAS s.r.o., za ktorú konali žalovaní v 1/ až 3/ so spoločnosťou Tatrainvest Development s.r.o., považoval súd za legitímny krok, súladný so zákonom, ale aj s uznesením Válného zhromaždenia spoločnosti PALGAS s.r.o., zo dňa 20.11.2003. Ďalej podľa názoru súdu, však poskytnutie istej formy zábezpeky za poskytnutý úver nemohlo byť konateľom kladené za vinu ako krok, ktorým spôsobili spoločnosti PALGAS s.r.o., škodu. Podľa súdu prvej inštancie bolo irelevantné, či poskytnutie zábezpeky, v tomto prípade uzatvorením zmluvy o založení cenných papierov, bolo poskytnuté na začiatku úverového vzťahu, počas jeho trvania, alebo aj pred jeho koncom. Spoločnosť PALGAS s.r.o., stále mohla úver splatiť, čím by sa výkonu záložného práva vyhla. Žalobca taktiež nepreukázal správnym spôsobom v akej výške mu mala byť spôsobená škoda výkonom záložného práva - predajom akcií. Žalobca celkom nesprávne určil hodnotu predaných akcií hodnotou pozemkov, ktoré boli vo vlastníctve spoločnosti Palivá Bratislava a.s., ktorej akcie boli predmetom výkonu záložného práva. Poukázal na to, že predajná hodnota akcie nemôže byť zhodná s hodnotou výlučne nehnuteľného majetku akciovej spoločnosti, nakoľko hodnota akcie sa odvíja od viacerých faktorov. V prejednávanej veci reálna trhová hodnota akcií spoločnosti Palivá Bratislava a.s., nebola nijakým spôsobom preukázaná. Zjednodušene povedané, ak by záväzky, úverové zaťaženie a negatívny účtovný stav akciovej spoločnosti presahovali hodnotu nehnuteľného majetku, hodnota akcií môže byť aj nulová, nakoľko sa nenájde kupec akcií, ktorý by bol ochotný takéto akcie kúpiť. Skutočnosť, že v tomto prípade sa našiel kupec, ktorý bol ochotný za akcie spoločnosti Palivá Bratislava a.s., ktoré boli vo vlastníctve spoločnosti PALGAS s.r.o., zaplatiť sumu viac ako 19 mil. korún, nemohlo znamenať, že žalovaní 1/ až 3/ ako konatelia spôsobili spoločnosti PALGAS s.r.o., škodu, ktorej náhrady sa žalobca v konaní domáha.

8. Súd prvej inštancie ďalej dospel k záveru ohľadne aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, nakoľko postúpením pohľadávky zo strany pôvodných žalobcov na súčasného žalobcu bolo preukázané, že súčasný žalobca bol v dobrej viere, že zmluvu o postúpení pohľadávky za spoločnosť PALGAS s.r.o., podpisujú konatelia, ktorí v tom čase boli zapísaní v obchodnom registri poukazom na § 135a ods. 2 a § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka.

9. S poukazom na všetky uvedené skutočnosti súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol, keďže žalobca v konaní nepreukázal dôvodnosť uplatneného nároku v žiadnej línii svojho procesného útoku. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP.

10. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3Cob/62/2019-975 z 26. februára 2020 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č. k. 10Cb/272/2009-852 zo dňa 26. novembra 2018 ako vecne správny (§ 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilného sporového poriadku; ďalej len „CSP“) a žalovanému 1/, 2/, 3/ a 4/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu (§ 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP).

11. Odvolací súd po prejednaní veci zhodnotil, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo vykonané dokazovanie v dostatočnom rozsahu, a to listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah spisu a predloženými žalobcom, z ktorých súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu správne ustálil skutkový stav v prejednávanej veci a ten následne aj správne právne posúdil. Odvolací súd preto konštatoval vecnú správnosť napadnutého rozsudku a stotožnil sa s dôvodmi v ňom uvedenými a v celom rozsahu na ne poukázal. Zároveň dal do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS/350/09 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/170/2005, v zmysle ktorých pri potvrdení rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je potrebné, aby odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku zopakoval tie závery napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu, s ktorými sa stotožňuje, pretože odôvodnenia a rozhodnutia prvoinštančného a odvolacieho súdu tvoria jeden celok (II. ÚS/78/05, III. ÚS /264/08, IV.ÚS/372/08), a preto je postačujúce len odkázať cez § 387 ods. 2 CSP na odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie. Záverom zdôraznil, že žalobca žiadnym spôsobom neunesol dôkazné bremeno na preukázanie dôvodnosti svojej žaloby, čo bolo odôvodnením napadnutého rozsudku súdom prvej inštancie riadne vysvetlené.

12. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňoval s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ CSP z dôvodu odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, z dôvodu, že ide o otázky, ktoré neboli v praxi dovolacieho súdu riešené.

13. Pokiaľ ide o prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolateľ uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia nižšie uvedených právnych otázok, ktoré podľa neho v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené.

14. Podľa dovolateľa nebola doposiaľ v praxi dovolacieho súdu vyriešená právna otázka nasledovného znenia: „či konatelia spoločnosti konali s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov, ak krátko pred splatnosťou peňažného záväzku spoločnosti zriadili bez primeraného protiplnenia záložné právo k majetku spoločnosti, ktorým zabezpečili peňažný záväzok spoločnosti vo výške niekoľkonásobne nižšej, ako bola hodnota založeného majetku, pričom súhlasili s predajom zálohu za cenu zodpovedajúcu zabezpečenému záväzku, žiadnym spôsobom nebránili zjavne porušované práva spoločnosti pri výkone tohto záložného práva a v konečnom dôsledku získali z výkonu tohto záložného práva sami prospech“ (ďalej aj ako „otázka č. 1“). V danej súvislosti dovolateľ dal do pozornosti nález Ústavného súdu SR zo dňa 9. júla 2020, sp. zn. I.ÚS 51/2020-50 ohľadne vymedzenia pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Uviedol, že pre správne zodpovedanie vyššej uvedenej otázky je podstatné posúdenie a/ či uzatvorenie záložnej zmluvy a následná nečinnosť žalovaných 1/ až 3/ pri výkone záložného práva boli realizované v dobrej viere a v záujme spoločnosti PALGAS s.r.o.? b/ či by žalovaní 1/ až 3/ uzatvorili záložnú zmluvu a boli by pri výkone záložného práva nečinní, aj keby hromadná akcia bola ich vlastným majetkom. Dodal, že všetky kroky vykonané a v rámci výkonu záložného práva (vrátane uzatvorenia záložnej zmluvy) boli realizované v záujme spoločnosti Tatrainvest, p. E. a žalovaných 1/ až 3/ s vopred premysleným cieľom získať nehnuteľnosti pod svoju kontrolu na škodu spoločnosti PALGAS s.r.o. Žalovaní uzatvorením záložnej zmluvy a pasivitou v rámci výkonu záložného práva podľa žalobcu porušili povinnosť odbornej starostlivosti

konateľov. Za konanie predstavujúce porušenie odbornej starostlivosti konateľov žalobca považuje:

a/ uzatvorenie záložnej zmluvy v znení, podľa ktorej bolo postačujúce, aby bola pri výkone záložného práva hromadná akcia - zodpovedajúca 97 % podielu na základnom imaní spoločnosti PALIVÁ Bratislava a.s., s čistým majetkom v hodnote 8,4 milióna eur - predaná za sumu 15.000.000,- SK (497.908.78 eur), pričom čistý majetok spoločnosti PALIVÁ Bratislava a.s., bol viac ako šesťnásobne vyšší,

b/ založenie hromadnej akcie - zodpovedajúcej 97 % podielu na základnom imaní spoločnosti PALIVÁ Bratislava a.s., s čistým majetkom v hodnote 8,4 milióna eur - dosiahli žalovaní odklad splatnosti úveru len o 15 dní, čo je v zjavnom nepomere „prospech“, ktorí žalovaní uzatvorením záložnej zmluvy získali pre spoločnosť PALGAS s.r.o., s posilnením právnej pozície spoločnosti Tatrainvest, ktoré uzatvorením záložnej zmluvy nastalo. Navyše žalovaným muselo byť zrejme, že získaná doba 15 dní je príliš krátka na to, aby spoločnosť PALGAS s.r.o., získala potrebné peňažné prostriedky na uhradenie úveru,

c/ žalovaní nevykonali žiadne kroky smerujúce k tomu, aby úver zabezpečili len nevyhnutne potrebným počtom jednotlivých akcií spoločnosti PALIVÁ Bratislava a.s., s.r.o., alebo iným spôsobom,

d/ posilnenie postavenie veriteľa spoločnosti Tatrainvest ako veriteľa,

e/ odsúhlasenie minimálnej ceny predaja hromadnej akcie tak, aby táto zodpovedala záložným právom zabezpečenej sume pohľadávky spoločnosti Tatrainvest, a teda, aby táto práve pokrývala len pohľadávku Tatrainvest, ktorá mohla vzniknúť na základe zmluvy o úvere,

f/ skutočnosť, že po výkone záložného práva sa nehnuteľnosti dostali pod kontrolu žalovaného 2/, žalovaného 3/ a p. E., ktorí mali z predanej nehnuteľnosti prospech, pretože vyššie menovaní ovládali spoločnosti, do vlastníctva ktorých boli nehnuteľnosti po výkone záložného práva prevedené. Podľa názoru dovolateľa súdy pri zodpovedaní tejto otázky úplne opomenuli aplikovať princípy povinnosti odbornej spôsobilosti konateľov ako aj to, že vôbec nevzali do úvahy to, že po výkone záložného práva sa nehnuteľnosti dostali pod kontrolu žalovaného 2/, žalovaného 3/ a p. E.. Dovolateľ teda zastáva názor, že súdy nesprávne právne posúdili otázku porušenia odbornej starostlivosti konateľov, keďže vyvodili zo skutkových zistení (vyššie uvedených) nesprávny právny záver, že žalovaní uzatvorením záložnej zmluvy a pasivitou v rámci následného výkonu záložného práva neporušili povinnosť odbornej starostlivosti konateľov. Na podporu uvedeného právneho názoru dovolateľ poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/186/2007 a na rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 5Tdo/1194/2005, sp. zn. 5Tdo/1412/2007 a sp. zn. 8Tdo/124/2005, z ktorých odôvodnení zároveň citoval.

15. Za ďalšiu nesprávne vyriešenú právnu otázku označil otázku daného znenia „či obchodník s cennými papiermi, ktorý je bankou, konal pri predaji cenných papierov v rámci výkonu záložného práva s odbornou starostlivosťou, ak mu bolo známe, že v čase predaja cenných papierov ešte neuplynula tzv. ochranná lehota podľa § 151m ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka a napriek tejto skutočnosti predaj cenných papierov uskutočnil a neuskutočnil analýzu ekonomickej výhodnosti predaja hromadnej akcie v rámci výkonu záložného práva v zmysle § 73 ods. 6 Zákona o cenných papieroch“ (ďalej aj ako „otázka č. 2“). Podľa dovolateľa súdy nižšej inštancie nesprávne právne posúdili otázku odbornej starostlivosti aj vo vzťahu k žalovanému 4/ ako obchodníka s cennými papiermi. Porušenie povinnosti videl v tom, že do uplynutia ochrannej lehoty žalovaný 4/ nemal uskutočniť predaj hromadnej akcie v rámci výkonu záložného práva a taktiež mal uskutočniť analýzu ekonomickej výhodnosti predaja hromadnej akcie v rámci výkonu záložného práva v zmysle § 73 ods. 6 zákona č. 566/2001 Z. z., o cenných papieroch (ďalej aj ako „ZoCP“). Uviedol, že síce právna teória nevymedzuje pojem „odborná starostlivosť obchodníka s cennými papiermi“, avšak v hore uvedenom ustanovení je uvedený základný výpočet činností, ktoré má obchodník s cennými papiermi vykonať, aby bolo možné konštatovať dodržanie jeho povinnosti odbornej starostlivosti. Poukázal na to, že žalovanému 4/ bola predložená záložná zmluva, z ktorej dátumu uzatvorenia (12.10.2005) musel vedieť, že v čase, keď žalovanému 4/ spoločnosť Tatrainvest Development s.r.o., udelila pokyn na predaj a ani v čase, keď žalovaný 4/ na základe tohto pokynu na predaj hromadnú akciu v rámci výkonu záložného práva predal, nemohli byť splnené podmienky na predaj hromadnej akcie, pretože neuplynula ochranná lehota. Žalovaný 4/ pokyn na predaj prijal a začal vykonávať, teda podieľal sa na výkone záložného práva ešte pred splatnosťou úveru, čím konal v rozpore s § 151j OZ, v zmysle ktorého bolo možné začať s výkonom záložného práva až potom, čo úver nebol riadne a včas plnený, tzn. najskôr dňa 1.11.2005. Čo sa týka

nevypracovania analýzy ekonomickej výhodnosti predaja hromadnej akcie v rámci výkonu záložného práva, podľa dovolateľa nemôže obstať tvrdenie žalovaného 4/, že predaj hromadnej akcie nebol poskytovaním investičnej služby. Dovolateľ argumentuje § 54 ods. 7 Zákona cenných papierov s tým, že ak by predaj hromadnej akcie nebol ani investičnou službou, žalovaný 4/ by predaj hromadnej akcie v zmysle Zákona o cenných papieroch a Zákona o bankách vôbec nebol oprávnený uskutočniť. Ďalej uviedol, že podľa neho hromadná akcia bola predaná za cenu zjavne neprimeranú hodnote čistého majetku spoločnosti PALIVÁ Bratislava a.s., čím žalovaný 4/ porušil povinnosť vyplývajúcu z § 51 ods. 7 ZoCP, nakoľko jeho povinnosťou bolo predat' danú akciu za najvyššiu cenu, akú možno dosiahnuť s vynaložením odbornej starostlivosti. Podľa neho žalovaný 4/ mal skúmať aj skutočnú hodnotu hromadnej akcie a neobmedziť sa len na mechanické rozposlanie ponúk na predaj hromadnej akcie a informovanie spoločnosti Tatrainvest Development s.r.o., o odpovediach, ktoré žalovaný 4/ v nadväznosti na dané ponuky obdržal. Dovolateľ uviedol, že oba súde nižšej inštancie pri zodpovedaní danej otázky nevzali do úvahy všetky zákonné ustanovenia a neprihliadali na ich vzájomné súvislosti poukazom na to, že: a/ úplne opomenuli ochrannú lehotu, ktorá nemohla uplynúť skôr ako 1.12.2005, teda hromadnú akciu nebolo možné predat' skôr ako 2.12.2005? súde sa nevysporiadali s následkami neoznámene začatia výkonu záložného práva spoločnosti PALGAS s.r.o., a c/ súde bez bližšieho vysvetlenia konštatovali súlad postupu žalovaného 4/ s povinnosťou odbornej spôsobilosti obchodníka s cennými papiermi napriek tomu, že vo veci bolo nesporné, že žalovaný 4/ neuskutočnil analýzu ekonomickej výhodnosti predaja hromadnej akcie v rámci výkonu záložného práva.

16. Podľa dovolateľa súde nižšej inštancie nesprávne vyriešili právnu otázku týkajúcu sa iba žalovaného 4/ a to „či sa nárok záložcu cenných papierov na náhradu škody voči obchodníkovi s cennými papiermi, ktorý je bankou, ako aj premlčanie tohto nároku, posudzuje podľa zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj ako „OZ“) alebo zákona č. 513/1991 Zb., Obchodný zákonník (ďalej aj ako „ObZ“), ak bola táto škoda spôsobená porušením povinnosti obchodníka s cennými papiermi konať pri predaji cenných papierov v rámci výkonu záložného práva s odbornou starostlivosťou“ (ďalej aj ako „otázka č. 3“). Podľa dovolateľa súde zo skutkových zistení vyvodili nesprávny právny záver aj ohľadne posúdenia vznesenej námietky premlčania. Uviedol, že ním uplatnený nárok voči žalovanému 4/ sa mal posudzovať podľa ustanovení § 373 a nasl. Obchodného zákonníka a nie podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré v danom prípade aplikovali súde nižšej inštancie. Vzhľadom na to nárok na náhradu škody uplatňovaný vo veci voči žalovanému 4/ nemôže byť podľa neho premlčaný a nevyžaduje sa pri ňom zavinenie. Uviedol, že nemôžu právne obstať tvrdenia súdov uvedené v bode 35. rozhodnutia súdu prvej inštancie a v bode 17. napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, nakoľko oba súde nesprávne aplikovali ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní namiesto ustanovení Obchodného zákonníka. Rovnako oba súde nižšej inštancie opomenuli § 159 ods. 1 Zákona o cenných papieroch, podľa ktorého sa nárok voči žalovanému posudzuje podľa Obchodného zákonníka, pričom v zmysle § 373 Obchodného zákonníka sa pri takom nároku zavinenie nevyžaduje. V danej súvislosti poukázal na rozhodnutie súdu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 31. marca 2014, sp. zn. 4Obo/10/2013.

17. V zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP má byť podľa žalobcu jeho dovolanie prípustné, nakoľko odvolací súd nepostupoval v zmysle judikatúry najvyššieho súdu a to ohľadne otázky „či nesprávne preukázanie výšky spôsobenej škody je automaticky dôvodom na zamietnutie žaloby? (ďalej aj ako otázka č. 4). V tejto súvislosti bolo poukázané na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej socialistickej republiky zo dňa 29.12.1983, sp. zn. 1Cz 47/83, podľa ktorého: „Jestliže poškozený prokáže v občanském soudním řízení vznik škody, ale neprokáže její výši uplatněnou v žalobě, přizná soud náhradu škody ve výši, jež byla prokázána; ohledně té části škody, jejíž výši lze zjistit jen s nepoměrnými obtížemi nebo ji nelze zjistit vůbec může soud s přihlédnutím k výsledkům provedeného dokazování použít ustanovení § 136 o. s. ř.“. Dovolateľ je toho názoru, že oba súde nižšej inštancie sa odklonili od vyššie uvedeného judikátu, keď v rozpore s ním založili zamietnutie žaloby na dôvode, že žalobca vo veci nesprávne preukázal výšku spôsobenej škody bez toho, aby skúmali splnenie podmienok na uplatnenie § 264 ods. 1 CSP a rozhodli odhadom. Ďalej dovolateľ poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/89/2008 a viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR a to sp. zn. 30Cdo/2371/2007, sp. zn. 25Cdo/2912/2010, sp. zn. 23Cdo/99/2015 a sp. zn. 23Cdo/2406/2016.

18. Žalobca tiež navrhol, aby dovolací súd postupoval podľa § 444 ods. 1 CSP a rozhodol o odklade vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu argumentujúc výškou vo veci uplatňovanej škody a od toho sa odvíjajúcej výšky rozsudkami priznaných nárokov žalovaným na náhradu trov konania vo veci ako aj skutočnosť, že týmto dovolaním je podľa žalobcu osvedčený predpoklad úspešnosti dovolania.

19. Na základe vyššie uvedeného dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátil na ďalšie konanie.

20. Žalovaný 3/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že podľa neho žalobca neosvedčil jeho procesnú prípustnosť a rovnako nie je daný dôvod ani na povolenie odkladu vykonateľnosti napádaných rozsudkov. Dovolateľom uvedené otázky nepovažuje za právne otázky, ale skutkové, keďže sú naformulované v spojení so skutkovými okolnosťami posudzovaného prípadu. Upozornil aj na to, že od ich vyriešenia rozhodnutia oboch súdov vôbec nezáviseli? nepredstavujú otázky zásadného právneho významu prospešné pre celú spoločnosť, ale výlučne sledujú individuálny záujem dovolateľa pre tento konkrétny spor? a že boli dovolateľom naformulované nesprávne, poukázom na to, že nesprávnosť formulácie dovolacích otázok nemôže nahrádzať dovolací súd ani iná strana sporu. Taktiež zdôraznil, že ak dovolateľom nastolená otázka č. 4 sa mala odvíjať od aplikácie § 264 ods. 1 CSP súdom, má za to, že sa jedná o novotu, ktorá nie je prípustná z dôvodu, že dovolateľ na túto skutočnosť v priebehu základného konania nepoukázal a ani ju nevytýkal v rámci podaného odvolania. V ostatnom žalovaný 3/ poukázal na hmotnoprávny a vecný aspekt sporu.

21. Žalovaný 4/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že niektoré skutočnosti uvedené dovolateľom boli po prvýkrát uvedené až v rámci dovolacieho konania, čo je podľa neho neprípustné. Poukázal na to, že žalobca v konaní po celý čas operuje s hodnotou nehnuteľnosti určenou znaleckým posudkom, pričom otázku vzniku údajnej škody spoločnosti PALGAS s.r.o., zakladá na skutočnosti, že došlo k prevodu nehnuteľností zo spoločnosti PALIVÁ Bratislava a.s., na tretie osoby. Podotkol, že na základe tohto prevodu by však mohla hypoteticky vzniknúť škoda jedine spoločnosti PALIVÁ Bratislava a.s., ktorej majetok sa zmenšil o hodnotu nehnuteľnosti. Zdôraznil, že predmetom tohto sporu však nie je nárok na náhradu škody spôsobenej spoločnosti PALIVÁ Bratislava a.s., ale nárok prameniacy zo škody, ktorá mala vzniknúť na jej akciách patriacich spoločnosti PALGAS s.r.o. Žalovaný 4/ uviedol, že aj keby medzi týmito dvoma prípadnými škodami mohlo existovať prepojenie, žalobca naň počas prvostupňového ani odvolacieho konania nepoukázal. Podľa neho žalobca pochybil, keď nesubstancoval tvrdenie o súvislosti medzi scudzením nehnuteľností a škodou na akciách, ktoré sa malo dokazovať. Taktiež uviedol, že údaje vyplývajúce zo znaleckého posudku by mohli mať pre konanie význam až v momente, kedy by bol preukázaný vznik nároku na náhradu škody. Podanú žalobu, ktorou sa žalobca domáha náhrady škody, ktorá mu mala vzniknúť ako akcionárovi spoločnosti PALIVÁ Bratislava a.s., pričom jej vznik zdôvodňuje iba poukazom na hodnotu nehnuteľností danej spoločnosti, ktoré boli po predaji akcií prevedené na tretie osoby, označil žalovaný 4/ za nelogický postup vykonaný zo strany žalobcu. K povinnosti súdu zisťovať výšku škody upriamil pozornosť na to, že skutočným dôvodom zamietnutia žaloby primárne bolo nenaplnenie predpokladov vzniku nároku na náhradu škody a nie nesprávne preukázanie výšky škody. Ak totiž nebol nárok na náhradu škody daný, upresnenie jej výšky nie je pre výsledok konania relevantný. Podľa žalovaného 4/ sa oznamovacia povinnosť na výkon záložného práva k cenným papierom nevzťahuje odkazujúc na vylúčenie tejto povinnosti podľa všeobecnej úpravy § 151m Občianskeho zákonníka zároveň poukazujúc na § 53b ods. 3 Zákona o cenných papieroch. Ohľadne námietky spočívajúcej v porušení jeho povinnosti konať s odbornou starostlivosťou uviedol, že výkon záložného práva nie je investičnou službou a preto špeciálna miera odbornej starostlivosti uvedenej v § 73 ods. 6 písm. c/ Zákona o cenných papieroch sa nevzťahuje na predmetný prípad. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol ako neprípustné, resp. ho zamietol ako nedôvodné.

22. K vyjadreniu žalovaného 3/ a žalovaného 4/ sa vyjadril žalobca. Uviedol, že všetky ním nastolené otázky sú právnymi otázkami a otázkami zásadného právneho významu odvolávajúc sa na to, že rozhodnutia oboch súdov sú založené práve na ich posúdení. Odmietol spochybnenie zo strany žalovaného 3/ spočívajúceho v tom, že sa jedná o otázky skutkového charakteru. K oznamovacej

povinnosti žalobca dodal, že ustanovenie § 53b ZoCP sa na záložné právo k cenným papierom vôbec neuplatňovalo a ani nemohlo uplatňovať, pretože v prípade záložného práva k cenným papierom, záložný veriteľ a záložca neboli osobami podľa § 53a ods. 1 Zákona o cenných papieroch. V ostatnom dovolateľ uviedol skutočnosti, ktoré už odzneli v jeho predošlých stanoviskách či vyjadreniach.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP; rozsudok odvolacieho súdu bol žalobcovi doručený dňa 19.05.2020, dovolanie podal dňa 20.07.2020, pričom dňa 19.07.2020 bola nedeľa) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, skúmal či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP veta pred bodkočiarkou), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je v časti neprípustné a v časti prípustné a aj dôvodné, a preto rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok prvoinštančného súdu v rozsahu dovolania zrušil (§ 449 ods. 1, 2 CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

24. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

25. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

26. Podľa § 432 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

27. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

28. Nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne.

29. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí ísť - okrem vyššie uvedených podmienok - predovšetkým o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnú normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (viď uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 z 26. februára 2010).

30. Podľa názoru ústavného súdu (I. ÚS 336/2019, III.ÚS/223/2021) nie je správne, ak sa najvyšší súd zameria len na jednu vetu, ktorú dovolateľ prípadne v dovolaní označí ako právnú otázku a izoluje sa od toho, ako je vymedzený dovolací dôvod. Právna otázka podľa § 421 CSP a dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie) podľa 432 CSP sú spojené nádoby, preto najvyšší súd nemôže posudzovať

prípustnosť dovolania striktné len na základe toho, ako dovolateľ túto prípustnosť formálne vymedzil na konkrétnom riadku svojho podania. Je užitočné sa pozrieť aj na dovolací dôvod, vyabstrahovať z neho právnu otázku podľa § 421 CSP a až následne možno posúdiť, (a) či od tejto otázky záviselo napadnuté rozhodnutie a (b) či ide o otázku, ktorá napĺňa niektoré z písmen a) až c) v § 421 ods. 1 CSP. Ide o to pokúsiť sa autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku, ale na druhej strane, nemožno dotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky (porov. tiež Hlušák, M. Glosa k uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 6/2017 zo 6. 3. 2017 In. Súkromné právo 3/2017, s. 129; Gešková, K. Glosa k uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 158/2017 ? odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a/ ako otázka zásadného právneho významu. In. Súkromné právo 4/2018, s. 170). V ďalšom rozhodnutí sp. zn. III.ÚS/97/2022 ústavný súd uviedol, že skutková otázka súvisí so zisťovaním skutkového stavu a súvisí s ustálením toho, čo sa stalo. Na druhej strane úvahy súdu o tom, ako zistený skutkový stav právne posúdiť, aký právny záver zo skutkového stavu vyvodíť a pod akú normu ho podradiť, je právnym posúdením. Otázky s tým súvisiace sú právne otázky.

31. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku dovolací súd doposiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita takúto otázku (t.j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí) vyriešil. Zároveň, právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie a ani akademické otázky, ktoré nemajú súvis s rozhodovaným sporom. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a teda aj pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale výlučne záver súdu rozhodujúceho o jej dovolaní (porovnaj tiež uznesenie NS SR sp. zn. 3Obdo/28/2018 zo dňa 16. 08. 2018).

32. Z dovolania vyplýva, že žalobca pre prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP považoval za relevantné a pre rozhodnutie podstatné tri otázky (otázky č.1 až č. 3 bližšie špecifikované v bodoch 14 až 17), ktoré podľa neho v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu neboli ešte vyriešené. V tejto súvislosti dovolací súd k námietke žalovaného 3/ voči viacerým otázkam v podanom dovolaní (s tvrdením, že žalobca mohol položiť len jednu zásadnú právnu otázku) uvádza, že uvedený postup dovolateľa je možný, pretože rozhodnutie môže byť založené na nesprávnom právnom posúdení viacerých pre rozhodnutie podstatných otázok, ktoré môžu byť každá aj samostatným dôvodom dovolania. Dovolací súd pri každej otázke samostatne posúdi jej prípustnosť, resp. prípustnosť dovolania podaného na jej základe a po kladnom vyhodnotení prípustnosti, následne posúdi dôvodnosť dovolania v časti každej prípustnej právnej otázky. Len ako poznámku však dovolací súd ešte k stanovisku žalobcu uvedenom v bode 21. jeho podania k vyjadreniu žalovaného 3/ uvádza, že rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/15/2017 neobsahuje skutočnosti, ktoré v bode 21. vyjadrenia žalobca cituje.

33. Otázku č. 1 dovolateľ sformuloval v jednej vete tak, že žiada zodpovedať, „či konatelia spoločnosti konali s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov, ak krátko pred splatnosťou peňažného záväzku spoločnosti zriadili bez primeraného protiplnenia záložné právo k majetku spoločnosti, ktorým zabezpečili peňažný záväzok spoločnosti vo výške niekoľkonásobne nižšej, ako bola hodnota založeného majetku, pričom súhlasili s predajom zálohu za cenu zodpovedajúcu zabezpečenému záväzku, žiadnym spôsobom nebránili zjavne porušované práva spoločnosti pri výkone tohto záložného práva a v konečnom dôsledku získali z výkonu tohto záložného práva sami prospech?“ V ďalšom texte dovolania bližšie vysvetlil, čo považuje za konanie konateľov v rozpore s povinnosťou odbornej starostlivosti a uvádza aké právne riešenie tejto otázky je správne. Mal za to, že uzatvorením záložnej zmluvy a pasivitou v rámci výkonu záložného práva žalovaní 1/ - 3/ porušili povinnosť odbornej starostlivosti konateľov. Za konanie predstavujúce porušenie odbornej starostlivosti konateľov žalobca považoval uzatvorenie záložnej zmluvy za nevýhodných, neprimeraných podmienok? založenie hromadnej akcie, pričom konatelia nevykonali žiadne kroky smerujúce k tomu,

aby úver zabezpečili len nevyhnutne potrebným počtom jednotlivých akcií spoločnosti PALIVÁ Bratislava a.s., alebo iným spôsobom? a odsúhlasenie minimálnej ceny predaja hromadnej akcie a v konečnom dôsledku získanie vlastného prospechu po realizácii záložného práva.

34. V zmysle rozhodovacej praxe ústavného súdu, dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania podaného podľa § 421 CSP, teda z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia musí nahliadať na dovolanie komplexne, na celý text, nielen na vymedzenie právnej otázky v jednej zhrňujúcej vete, ale z celého obsahu dovolania vyabstrahovať (nie však hádaním, či dotváraním) právnu otázku. Žalovaní namietali, že otázka č. 1 je otázkou skutkovou, ktorú dovolací súd nemôže pre dovolací prieskum pripustiť. S uvedeným sa však dovolací súd v úplnosti odvolávajúc sa na obsah dôvodov dovolania k otázke č. 1 nestotožnil. Je pravdou, že dovolací súd, nie je súdom skutkovým a je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Sám dokazovanie nevykonáva, z čoho vyplýva, že skutkový stav veci zistený súdmi nižšieho stupňa nepodlieha prieskumu v dovolacom konaní. V dovolacom konaní preto dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, pretože nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu), nakoľko v dovolacom konaní je dokazovanie vylúčené (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Záver o tom, či je určitá skutočnosť preukázaná, je výsledkom hodnotenia vykonaných dôkazov. Ide o skutkovú úvahu, nie o právne posúdenie. To, aký právny záver zo skutkového stavu súd vyvodil a pod akú normu ho podradil a či ju správne interpretoval, je však nesporne právnym posúdením veci. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3Cdo 218/2017, 3Cdo 150/2017, 4Cdo 7/2018, 4Cdo 32/2018, 7Cdo 99/2018). Ak by dovolateľ tvrdil, že súdy z vykonaného dokazovania nezistili správne skutkový stav a nesprávne vec preto právne posúdili, a to vo vzťahu k riešeniu niektorej právnej otázky, nepôjde o dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, ale o napadnutie rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatočné zistenie skutkového stavu. Predložením vlastnej verzie skutkového stavu, ktorý považoval za dôležitý pre rozhodnutie, dovolateľ nesmeruje proti právnemu posúdeniu veci, ale proti skutkovým zisteniam.

35. Podľa názoru dovolacieho súdu, jednou zo zásadných otázok, ktoré právne mali posúdiť súdy nižšej inštancie v tomto spore bolo, či došlo k porušeniu povinnosti konateľov vykonávať svoju funkciu s odbornou starostlivosťou uvedenej v § 135a Obchodného zákonníka (pri uzavieraní záložnej zmluvy, pri výbere zálohu zodpovedajúcemu hodnote zabezpečovanej pohľadávky, ako aj pri samotnej realizácii záložného práva), ako jedného z predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu, ktorej náhrady sa žalobca domáha a či do tejto povinnosti spadá aj úvaha o tom kto mal z daných úkonov v konečnom dôsledku prospech. Otázka č. 1 (vrátane celého kontextu jej odôvodnenia) práve k uvedenej právnej otázke smeruje s tým, že v nej je obsiahnutý dopyt, čo je obsahom, zmyslom a účelom ustanovenia § 135a Obchodného zákonníka, resp. ako interpretovať pojem „konateľ s odbornou starostlivosťou“ v tomto ustanovení použitý na zistené skutkové okolnosti konania žalovaných 1/ - 3/. Dovolací súd nemôže dať odpoveď, či bolo preukázané, že konkrétne konanie konateľov vymedzené konkrétnymi zistenými skutkovými okolnosťami, je porušením uvedenej povinnosti, alebo nie, pretože to by išiel nad rámec svojej kompetencie. K tomuto však podané dovolanie nesmeruje. Smeruje k tomu, či súdy nižšej inštancie správne interpretovali uvedené ustanovenie § 135a CSP v pojme „odborná starostlivosť konateľov“ na zistený skutkový stav. Dovolateľ v texte dovolania celkom podrobne uvádza ako by sa

mal pojem odborná starostlivosť konateľov podľa neho, ako aj podľa právnej teórie a súdnej praxe vykladať. Dovolanie teda smeruje k tomu, čo je obsahom konania s odbornou starostlivosťou uvedeného v § 135a ods. 1 až 3 Obchodného zákonníka. Dovolateľ poukazuje na to, že povinnosť odbornej starostlivosti konateľov nie je v zákone definovaná a nebola doposiaľ ustálená ani v súdnej praxi. Tvrdí, že súdy v danom prípade opomenuli aplikovať predpoklady, resp. princípy zodpovednosti za porušenie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou. Podľa dovolateľa každý úkon konateľa sa má skúmať z hľadiska dodržania povinnosti odbornej starostlivosti konateľov. Tiež namietli, že súdy neprihliadli na skutočnosť, kto mal v konečnom dôsledku z uvedených úkonov prospech (tvrdia, že po výkone záložného práva sa nehnuteľnosti dostali pod vplyv žalovaného 2,3 a pána E.). Z tohto dôvodu dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie je v tejto časti právnej otázky podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP procesne prípustné, pričom správna interpretácia uvedeného pojmu v inak správne použitom, avšak neúplne a nesprávne interpretovanom ustanovení § 135a ods. 1/ až 3/ Obchodného zákonníka, bola pre rozhodnutie tohto sporu významná.

36. Dovolateľ uviedol, že pojem „odborná starostlivosť konateľov“ možno s poukazom na právnu teóriu vyložiť ako výkon funkcie konateľa na informovanom základe, po dôkladnom zvážení predpokladaných eventualít postupu a následkov zvoleného postupu a v súlade s vlastnými všeobecnými znalosťami a skúsenosťami (zásada profesionality), pri ktorom konateľ prihliada pri výkone svojej funkcie a zabezpečovaní činnosti na záujmy spoločnosti a jej spoločníkov a nepresadzuje svoje záujmy na úkor záujmov spoločnosti (zásada lojality). (podľa: Ovečková, O. a kol.: Obchodný zákonník. Veľký komentár. I. zväzok. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, str. 969). Ďalej uviedol, že pojem odbornej starostlivosti konateľov pritom zahŕňa aj povinnosť konateľov „dodržiavať bežný štandard obchodnej opatrnosti a minimalizácie rizika“ (podľa Ďuračínská, J.: Povinnosť starostlivosti riadneho hospodára alebo povinnosť odbornej starostlivosti z hľadiska právnej komparatistiky. In: Dny práva 2012. Brno: Masarykova univerzita, 2013, s. 1973, ISBN 978-80-210-6319-8). Poukázal aj na to, že v práve obchodných spoločností je „úroveň profesionála v oblasti riadenia korporácie moderovaná smerom ku kompetentnému výkonu funkcie, tzn. na úroveň riadneho starostlivého hospodára“ (podľa . Jablonka, B.: Odborná starostlivosť z pohľadu povinnosti štatutára pri výkone funkcie. In: Zborník medzinárodnej vedeckej konferencie Bratislavské právnické fórum 2016. Bratislava. Univerzita Komenského v Bratislave, právnická fakulta, 2016. s. 17, ako aj podľa Patakyová, M. a kol. Obchodný zákonník. Komentár. 4. vydanie. Bratislava: C.H.Beck, 2013, s. 790). V neposlednom rade poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Obo/186/2007, podľa ktorého „Aj keď pojem odbornej starostlivosti zákon nedefinuje, je zrejmé, že povinnosťou konateľa je prihliadať pri výkone svojej funkcie na záujmy spoločnosti a jej spoločníkov, pričom nemôže presadzovať svoje záujmy na úkor záujmov spoločnosti“, ako aj na rozsudok NS ČR sp. zn. 5Tdo/1194/2005- I , podľa ktorého „Prestože zákon explicitne nestanoví odborné a profesné požiadavky kladené na člena štatutárneho orgánu, lze ze zásad, na kterých spočívá a v době spáchání činu obviněnými spočíval obchodní zákoník, tedy z platné právní pravy dovodit požadavek nezbytné míry péče vynaložené při plnění povinností člena štatutárneho orgánu, tedy péče řádné, obezřetné, preferující co nejlepší plnění potřeb a zájmů společnosti. V aktuální právní úpravě je tato péče obecně označována za péči řádného hospodáře.“ Podľa uznesenia NS ČR sp.zn. 5Tdo/1412/2007 „ Pojem péče řádného hospodáře lze přitom chápat tak, že řádný hospodář činí právní úkony týkající se obchodní společnosti odpovědně a svědomitě a stejným způsobem rovněž pečuje o její majetek, jako kdyby šlo o jeho vlastní majetek“. Podľa dovolateľa každý úkon konateľov je potrebné posúdiť z hľadiska dodržania povinnosti odbornej starostlivosti, taktiež aj úkon poskytnutia zábezpeky, v rámci ktorého je relevantné aj kedy k tomuto úkonu došlo, taktiež aj konanie, resp. prípadnú pasivitu konateľov pri realizácii záložného práva, ako aj je potrebné posúdiť z hľadiska konania s odbornou starostlivosťou, aj skutočný záujem konateľov (konanie v dobrej viere, že koná v prospech spoločnosti), teda či z konania konateľov v konečnom dôsledku nebol nimi získaný prospech na úkor spoločnosti.

37. Dovolací súd k vyššie uvedenému poukazuje na ustanovenie § 135a ods. 1, 2 ObZ, podľa ktorého konatelia sú povinní vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov. Najmä sú povinní zaobstarať si a pri rozhodovaní zohľadniť všetky dostupné informácie týkajúce sa predmetu rozhodnutia, zachovávať mlčanlivosť o dôverných informáciách a skutočnostiach, ktorých prezradenie tretím osobám by mohlo spoločnosti spôsobiť

škodu alebo ohroziť jej záujmy alebo záujmy jej spoločníkov a pri výkone svojej pôsobnosti nesmú uprednostňovať svoje záujmy, záujmy len niektorých spoločníkov alebo záujmy tretích osôb pred záujmami spoločnosti. Konatelia, ktorí porušili svoje povinnosti pri výkone svojej pôsobnosti, sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť škodu, ktorú tým spoločnosti spôsobili.

38. Ďalej poukazuje na § 135a ods. 3 ObZ, podľa ktorého konateľ nezodpovedá za škodu, ak preukáže, že postupoval pri výkone svojej pôsobnosti s odbornou starostlivosťou a v dobrej viere, že koná v záujme spoločnosti. Konatelia nezodpovedajú za škodu spôsobenú spoločnosti konaním, ktorým vykonávali uznesenie valného zhromaždenia; to neplatí, ak je uznesenie valného zhromaždenia v rozpore s právnymi predpismi, spoločenskou zmluvou alebo stanovami alebo ak ide o povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Ak má spoločnosť zriadenú dozornú radu, konateľov nezavahuje zodpovednosť, ak ich konanie dozorná rada schválila.

39. V zmysle citovaného ustanovenia konatelia musia plniť povinnosti, ktoré im vyplývajú z ustanovení Obchodného zákonníka, spoločenskej zmluvy alebo z rozhodnutí valného zhromaždenia spoločnosti. Pojem „odborná starostlivosť“ zákon nedefinuje. V zásade sa odbornou starostlivosťou chápu všeobecné znalosti a skúsenosti pri výkone funkcie s prihliadnutím na predmet podnikania. V súvislosti s týmto pojmom ustanovenie § 135a druhá veta Obchodného zákonníka ako príklad uvádza zoznam konaní, ktorých výkon možno bez zohľadnenia ostatných okolností považovať za súladný s odbornou starostlivosťou. Konatelia sú povinní zaobstarať si a pri rozhodovaní brať do úvahy všetky dostupné informácie týkajúce sa záležitostí, o ktorých rozhodujú a zachovávať zákonom požadovanú mlčanlivosť. Odbornú starostlivosť pri výkone funkcie konateľa možno v zmysle právnej teórie (na ktorú poukázal dovolateľ) definovať ako spôsob výkonu funkcie konateľa na informovanom základe, teda po dôkladnom zvážení rozumne predvídateľných možností postupu a následkov zvoleného postupu (predvídateľné riziká) a v súlade s vlastnými všeobecnými znalosťami i skúsenosťami (zásada profesionality), pri ktorom konateľ prihliada na záujmy spoločnosti (v dobrej viere, že koná v prospech spoločnosti), ako aj jej spoločníkov a nepresadzuje svoje záujmy na úkor záujmov spoločnosti (zásada lojality).

40. Povinnosti konateľov sú upravené vo viacerých ustanoveniach Obchodného zákonníka. K nim pristupujú povinnosti vyplývajúce zo spoločenskej zmluvy, stanov alebo z rozhodnutí valného zhromaždenia, ako aj široký rozsah povinností vyplývajúcich (mimo rámca práva obchodných spoločností) z iných právnych predpisov upravujúcich všetky aspekty činnosti spoločnosti. Všeobecnou zásadou pri vykonávaní povinností konateľa vyplývajúcou z § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka je povinnosť konať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou a prihliadať pri výkone svojej funkcie na záujmy spoločnosti a všetkých jej spoločníkov. Kritérium odbornej starostlivosti je objektívne, pričom na druhej strane je tu dôkazné bremeno na strane konateľov podľa § 135a ods. 3 Obchodného zákonníka. Objektívna povaha kritéria odbornej starostlivosti za podmienky jej riadnej aplikácie by mala viesť k zodpovednému výberu osôb vykonávajúcich funkciu konateľa, pretože funkciu konateľa by nemala vykonávať osoba, ktorá objektívne nedisponuje dostatočnými vedomosťami a schopnosťami na riadne vedenie spoločnosti (s prihliadnutím napr. na veľkosť, štruktúru a činnosť spoločnosti).

41. Vzťah medzi spoločnosťou a konateľom je podľa § 261 ods. 3 písm. a) absolútny obchodnoprávny vzťah, ktorý sa v plnom rozsahu riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka. Zodpovednosť konateľa za škodu spôsobenú pri výkone funkcie konateľa sa teda v rozsahu dopĺňajúcom ustanovenia § 135a ods. 2 až 5 spravuje aj režimom podľa § 373 a nasl. Obchodného zákonníka. Ide teda o objektívnu zodpovednosť konateľov (nevyžaduje sa zavinenie), pričom je možné zo strany konateľov uplatniť liberačné dôvody podľa § 135a ods. 3 Obchodného zákonníka. Povinnosť konateľov konať s odbornou starostlivosťou a v dobrej viere, že koná v súlade so záujmami spoločnosti, ako aj všetkých jej spoločníkov, treba v súvislosti so zodpovednosťou konateľov za škodu chápať ako kumulatívne predpoklady oslobodenia sa (liberovať sa) zo zodpovednosti za škodu. Konateľ by teda mal s odbornou starostlivosťou, teda s vyvinutím primeraného úsilia, ktoré možno od neho rozumne vyžadovať, spoznať záujmy spoločnosti (informovaný základ), tieto záujmy v súvislosti so zamýšľaným konaním posúdiť ako súladné, aby bol v dobrej viere, že koná v záujme spoločnosti. Ak sú obe podmienky (konanie s

odbornou starostlivosťou a konanie v dobrej viere) splnené súčasne (pričom dôkazné bremeno spočíva na konateľovi), zodpovednosť konateľa za škodu nevznikne. Išlo by v takom prípade totiž o konanie v rámci "riadneho obchodného úsudku", ktoré vylučuje zodpovednosť za škodu, ak štatutárny orgán pri podnikateľskom rozhodovaní mohol mať rozumne za to, že na základe náležitých informácií koná v prospech spoločnosti.

42. Z rozhodnutí súdov nižšej inštancie vyplýva, že sudy posudzovali uplatnený nárok žalobcu voči žalovaným 1 až 3 podľa § 135a ods. 1 až 3 Obchodného zákonníka, avšak toto ustanovenie nesprávne interpretovali na daný prípad, pričom súčasne neaplikovali § 373 a nasl. Obchodného zákonníka. Uvedli, že nezistili, že by žalovaní 1/ až 3/ svojím konaním spôsobili spoločnosti PALGAS s.r.o. škodu, a že im nemožno pripísať za vinu poskytnutie istej formy zábezpeky za úver, ktorý bol spoločnosti poskytnutý. Podľa súdov v prípade uzavretia záložnej zmluvy s predmetom zálohu hromadná akcia vo vlastníctve spoločnosti PALGAS s.r.o, emitenta Palivá Bratislava a.s., nešlo o krok, ktorým bola spoločnosti PALGAS s.r.o., spôsobená škoda. Uvedli, že jediné konanie z mnohých, ktoré boli uvedené v žalobe a žalobcom boli označované ako konania, ktoré spôsobili uplatnenú škodu by sa teoreticky na vrub žalovaných 1/ až 3/ mohlo pripísať uzavretie úverovej zmluvy a zmluvy o zriadení záložného práva. Ani v tomto prípade však sudy nekonštatovali akékoľvek porušenie zákona, alebo povinnosti konateľov spoločnosti PALGAS s.r.o., v mene ktorej konali, pričom potreba získania úverových prostriedkov spoločnosťou PALGAS s.r.o., nebolo ani žiadnou zo strán sporu spochybňované. Z uvedeného dovolaciemu súdu vyplýva, že sudy nižšej inštancie vôbec neposudzovali, či žalovaní v 1 až 3 rade pri uzavieraní záložnej zmluvy, vrátane výberu predmetu zálohu, ako aj pri realizácii záložného práva záložným veriteľom, postupovali s odbornou starostlivosťou. Pri zodpovednosti za porušenie povinnosti konateľov spoločnosti s ručením obmedzeným konateľ s odbornou starostlivosťou podľa § 135a Obchodného zákonníka je totiž potrebné zaoberať sa otázkou, či konatelia pri výkone svojej funkcie túto vykonávali s potrebnými znalosťami, teda informovane. Informované konanie znamená, že pri konkrétnom rozhodovaní konateľ využije všetky rozumne dostupné (skutkové a právne) informačné zdroje a na ich základe starostlivo zváži možné výhody a nevýhody (rozpoznateľné riziká) existujúcich variant jeho rozhodnutia. Splnenie tejto povinnosti je samozrejme nevyhnutné posudzovať z pohľadu ex ante, t.j. s prihliadnutím na skutočnosti, ktoré mu boli, či pri vynaložení primeranej starostlivosti (pri využití dostupných informačných zdrojov), mohli a mali byť známe v okamihu, v ktorom predmetné rozhodnutie konateľ vykonal. Súčasťou riadneho konania s odbornou starostlivosťou je aj povinnosť nevyhnutnej lojality k spoločnosti, čo je povinnosť člena štatutárneho orgánu spoločnosti dať pri rozhodovaní prednosť záujmom spoločnosti pred záujmami vlastnými, či záujmami tretích osôb. Treba zdôrazniť, že konateľ zodpovedá za riadny výkon funkcie s odbornou starostlivosťou a nie za výsledok svojej činnosti. Pre posúdenie, či rozhodnutie, ktoré konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným prijal pri výkone svojej funkcie bolo vykonané v súlade s požiadavkou odbornej starostlivosti tak nie je významné, k akým následkom toto rozhodnutie viedlo. Aj keby boli následky pre spoločnosť negatívne alebo aj keby sa očakávaný výsledok činnosti konateľa nedostavil, nebolo by možné vyvodzovať zodpovednosť konateľa za porušenie povinnosti konateľ s odbornou starostlivosťou, ak by rozhodnutie, ktoré prijal bolo prijaté po vynaložení primeraného úsilia na získanie potrebných informácií k nemu, zvážení rizík, výhod a nevýhod, ktoré v čase vykonania rozhodnutia smerovali bez rozumných pochybností k záveru konateľa o prospechu daného úkonu pre obchodnú spoločnosť, v ktorej je konateľom. Tieto skutočnosti musí preukázať zodpovedný konateľ. Ak by však konateľ v tomto smere neunesol dôkazné bremeno, teda by nepreukázal, že vynaložil primerané úsilie zodpovedajúce odbornej starostlivosti, možno uvažovať o tom, že je konateľ povinný spoločnosti nahradiť ujmu vzniknutú v dôsledku takéhoto konania, resp. nesplnenia povinnosti vyplývajúcej z § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka. Požiadavka konateľ s odbornou starostlivosťou je splnená, ak konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným vykonáva túto funkciu s potrebnými znalosťami, teda informovane a pri konkrétnom rozhodovaní využije rozumne dostupné (skutkové a právne) informačné zdroje a na ich základe starostlivo zváži možné výhody/nevýhody (čiže zváži rozpoznateľné riziká s cieľom ich minimalizovať) existujúcich možností konateľského rozhodnutia v prospech spoločnosti (k tomuto obdobne uznesenie nemeckého Spolkového súdneho dvora sp. zn. II ZR 202/07 alebo II ZR 86/11 alebo rozhodnutie NS ČR sp. zn. 29Cdo 5036/2015). Na splnenie tejto povinnosti je však potrebné hľadieť z pohľadu skutočností, ktoré konateľovi boli alebo pri vynaložení primeraného úsilia (teda pri využití dostupných

informačných zdrojov) mohli a mali byť známe v okamihu, v ktorom dotknuté rozhodnutie vykonal. Posúdenie a odhad rizík konkrétneho úkonu, ako aj jeho správne načasovanie a zváženie, či je na prospech obchodnej spoločnosti v čase pred jeho vykonaním, patrí do povinnosti konateľa konať pri výkone svojej funkcie s odbornou starostlivosťou podľa § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka. Rozhodnutie konateľa nie je možné posudzovať podľa skutočností, ktoré sa udiali, či vyšli najavo až ex post, teda po tom, čo bolo podnikateľské rozhodnutie vykonané. Ak súd pri posudzovaní odbornej starostlivosti prihliadal na následky, ku ktorým konanie konateľa viedlo, vyvodzoval tým len možnú zodpovednosť za výsledok výkonu funkcie konateľa, avšak neprihliadol na to, že konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným môže byť zodpovedný len za riadny výkon svojej funkcie konať s odbornou starostlivosťou. Ak teda zároveň súd neskúmal, či žalovaní 1/ až 3/ pri prijímaní sporného podnikateľského rozhodnutia vynaložili príslušné úsilie (napr. či konali pri uzavieraní záložnej zmluvy s potrebnými znalosťami, resp. informovane, teda či mali konkrétnu a reálnu predstavu o možných dôsledkoch uzavretej zmluvy a či konali v prospech obchodnej spoločnosti, v ktorej sú alebo boli konateľmi) je jeho právne posúdenie veci neúplné, a teda nesprávne.

43. Z obsahu rozhodnutí súdov nižšej inštancie vyplýva, že súdy vôbec neposúdili, či žalovaní neporušili povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, nezvažovali, čo malo byť obsahom ich konania s odbornou starostlivosťou pre vyslovenie záveru, že k porušeniu žiadnej povinnosti, teda ani povinnosti konať s odbornou starostlivosťou nedošlo. Súdy nižšej inštancie neustálili aké konanie predmetnému úkonu konateľov - uzavretiu záložnej zmluvy predchádzalo a či je toto konanie možné subsumovať pod pojem odborná starostlivosť. Konatelia totiž zodpovedajú nie za výsledok, ale za porušenie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou, teda za konanie ktoré predchádza samotnému úkonu, ktorý v mene spoločnosti vykonávajú. Pri zodpovednosti konateľov za porušenie povinnosti vykonávať funkciu s odbornou starostlivosťou sa zavinenie nevyžaduje, nakoľko ide o objektívnu zodpovednosť konateľov. Súdy nižšej inštancie pochybili, keď skúmali zavinenie a nezaoberali sa jednotlivými predpokladmi zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením povinnosti konateľov konať pri výkone svojej funkcie v mene spoločnosti s odbornou starostlivosťou podľa § 373 a nasl. Obchodného zákonníka (porušenie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou, vznikom škody a príčinnou súvislosťou medzi porušením tejto povinnosti a vznikom uplatnenej škody). Súdy nižšej inštancie teda nesprávne, neúplne právne vec posúdili, keď neaplikovali všetky predpoklady zákonnej úpravy zodpovednosti konateľov za škodu spôsobenú porušením povinnosti konať s odbornou starostlivosťou. Súdy síce použili správne ustanovenie § 135a Obchodného zákonníka, ale toto neúplne a nesprávne interpretovali, a navyše samotnú zodpovednosť za škodu posudzovali v rozsahu predpokladov zmysle Občianskeho zákonníka, nie Obchodného zákonníka, keď posudzovali zavinenie (vinu konateľov) a nezaoberali sa skutočnosťou, či žalovaní 1/ až 3/ preukázali, že pri namietaných úkonoch v mene spoločnosti konali s odbornou starostlivosťou, teda, že vynaložili úsilie konať v dobrej viere na prospech spoločnosti (či predmetné rozhodnutie bolo potrebné v danom čase a rozsahu v záujme spoločnosti uskutočniť), informovane, teda pri zvážení možných rizík, prípadne iných výhod, či nevýhod zvažovaného rozhodnutia alebo aj iných možných riešení, ktoré im mali byť, či pri vynaložení primeraného úsilia mohli byť, známe v čase vykonania sporných rozhodnutí.

44. Dovolací súd teda konštatuje dôvodnosť podaného dovolania v časti otázky č. 1, a preto rozhodnutia súdov nižšej inštancie vo vzťahu k žalovanému 1/ až 3/ z dôvodov uvedených v bodoch 30. až 43. podľa § 449 ods. 1 a 2 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V ňom súd nižšej inštancie posúdi, existenciu predpokladov pre vznik zodpovednosti konateľov za škodu, ktorej náhrady sa žalobca domáha. Vzhľadom k tomu, že podľa § 757 ObZ pre zodpovednosť za škodu spôsobenú porušením povinností ustanovených Obchodným zákonníkom platia obdobne ustanovenia § 373 a nasl. Obchodného zákonníka, súd nižšej inštancie pri posudzovaní predpokladov zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením povinnosti konateľov vykonávať svoju funkciu s odbornou starostlivosťou použije popri § 135a Obchodného zákonníka aj ust. § 373 a nasl. Obchodného zákonníka (kde sa zavinenie pre vznik zodpovednosti nevyžaduje). Súd nižšej inštancie posúdi, či žalovaní 1/ až 3/ konali pri výkone svojej funkcie s odbornou starostlivosťou, teda či pred prijatím konkrétnych rozhodnutí, na základe ktorých došlo k uzavretiu záložnej zmluvy a realizácii záložného práva, si z dostupných zdrojov zadovážili potrebné informácie a či starostlivo zvážili možné výhody aj nevýhody uzavieranej zmluvy a

jej dôsledkov pre obchodnú spoločnosť PALGAS s.r.o., prípadne aké ďalšie varianty možných riešení zabezpečenia záväzku zvažovali a prečo sa rozhodli práve pre uzavretie dovolateľom namietanej záložnej zmluvy. Dôkazné bremeno, že konatelia konali s odbornou starostlivosťou (§ 135a ods. 3 Obchodného zákonníka) ťaží žalovaných 1/ až 3/. V prípade unesenia dôkazného bremena na strane konateľov, sa už súd ďalšími predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu (existencia škody a príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody) v záujme hospodárnosti konania ďalej zaoberať nebude musieť (keďže zodpovednosť za škodu nevznikne ak chýba, čo i len jeden z predpokladov tejto zodpovednosti). Obiter dictum dovolací súd uvádza, že pri posudzovaní prípadného porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou žalovaných 1/ až 3/ pri samotnej realizácii - výkone záložného práva (v rámci ktorého žalobca namieta ich pasivitu) by súd nemal opomenúť zväžiť reálne aký priestor na konanie pri realizácii záložného práva konatelia záložcu mali (aký priestor im poskytuje zákon o cenných papieroch v § 51, či Občiansky zákonník, či samotná zmluva o založení cenných papierov), kto je nositeľom práv a povinností uvedených v § 51 ods. 5 a 7 Zákona o cenných papieroch, aký je účel týchto ustanovení.

45. Dovolať za ďalšiu právnu otázku (otázka č. 2), od ktorej vyriešenia záviseli rozhodnutia súdov prvej inštancie v tomto konaní považoval otázku nasledovného znenia „či obchodník s cennými papiermi, ktorý je bankou, konal pri predaji cenných papierov v rámci výkonu záložného práva s odbornou starostlivosťou, ak mu bolo známe, že v čase predaja cenných papierov ešte neuplynula tzv. ochranná lehota podľa § 151m ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka a napriek tejto skutočnosti predaj cenných papierov uskutočnil a neuskutočnil analýzu ekonomickej výhodnosti predaja hromadnej akcie v rámci výkonu záložného práva v zmysle § 73 ods. 6 Zákona o cenných papierov“. Podľa dovolateľa súdy nižšej inštancie nesprávne právne posúdili otázku odbornej starostlivosti aj vo vzťahu k žalovanému 4/ ako obchodníka s cennými papiermi.

46. Ako už dovolací súd vyššie uviedol (bod 30., 31.), právna otázka položená dovolateľom v dovolaní musí byť zásadná pre rozhodnutie vo veci, čo znamená, že od jej vyriešenia záviselo rozhodnutie súdu v spore. Dovolaťom položená druhá právna otázka však uvedené kritérium nespĺňa a jej formulácia opomína základné závery rozhodujúce pre zamietnutie žaloby voči žalovanému 4/. Pre záver o tom, že ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver najvyššieho súdu rozhodujúceho o dovolaní.

47. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu nižšej inštancie vyplýva, že vo vzťahu k žalovanému 4/ sa súd prvej inštancie primárne zaoberal posúdením vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaného 4/, ktorú vyhodnotil ako dôvodnú, v dôsledku čoho žalobu voči žalovanému 4/ zamietol. S uvedeným sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil. Základom pre rozhodnutie vo veci samej vo vzťahu k žalovanému 4/ bolo teda posúdenie námietky premlčania a nie znenie otázky č. 2 spočívajúcej v porušení povinnosti žalovaného 4/ pri výkone záložného práva, ako uvádza dovolateľ. Skutočnosť, že súd prvej inštancie aj napriek podľa neho úspešne vznesenej námietky premlčania posúdil aj uplatnený nárok voči žalovanému 4/, neznamená, že súd prvej inštancie na danom založil svoje rozhodnutie vo vzťahu k žalovanému 4/. Zo strany súdu prvej inštancie išlo len o vyjadrenie nad rámec veci (tzv. obiter dictum), nie o meritorný základ zamietnutia žaloby. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolateľom vymedzená právna otázka č. 2 nebola kľúčová a na nej súdy svoje rozhodnutie voči žalovanému 4/ nezaložili. Otázka č. 2 sama o sebe preto nezaložila v danom prípade prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

48. Žalobca prípustnosť dovolania vyvodil podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP aj vo vzťahu k otázke č. 3, na základe ktorej namieta nesprávne právne posúdenie vznesenej námietky premlčania žalovaným 4/. Podľa žalobcu ním uplatnený nárok, a teda aj námietka premlčania sa voči žalovanému 4/ mali posudzovať podľa ustanovení § 373 a nasl. Obchodného zákonníka a nie podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré v danom prípade aplikovali súdy nižšej inštancie. Podľa dovolateľa bolo potrebné aplikovať Obchodný zákonník, keďže uplatnený nárok na náhradu škody sa týka škody, ktorá mala byť spôsobená porušením povinnosti uloženej obchodníkovi s cennými papiermi v zákone o cenných papieroch (§ 159 ods.1 ZoCP).

49. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľom položená otázka bola rozhodujúca pre rozhodnutie odvolacieho (aj prvoinštančného) súdu a je koncipovaná ako otázka právna, spĺňajúca kritériá ako už dovolací súd definoval v bodoch 30. a 31. v spojitosti s uplatneným dovolacím dôvodom Povinnosť dovolateľa vymedziť a konkretizovať prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP treba vnímať ako jeho povinnosť predostrieť vlastnú argumentáciu v prospech prípustnosti dovolania, a tak napomôcť preskúmaniu rozhodnutia dovolacím súdom. Dovolací súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju aj sám.

50. Vzhľadom k tomu, že vyššie uvedené náležitosti dovolanie žalobcu v časti otázky č. 3 spĺňa, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je v tejto časti procesne prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Následne preto skúmal, či je podané dovolanie i dôvodné (či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci).

51. Podľa § 757 ObZ pre zodpovednosť za škodu spôsobenú porušením povinností ustanovených týmto zákonom platia obdobne ustanovenia § 373 a nasl.

52. Podľa § 373 ObZ kto poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, je povinný nahradiť škodu tým spôsobenú druhej strane, ibaže preukáže, že porušenie povinností bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť.

53. Podľa § 387 Obchodného zákonníka právo sa premlčí uplynutím premlčacej doby ustanovenej zákonom.

54. Podľa § 397 Obchodného zákonníka, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky.

55. Podľa § 398 Obchodného zákonníka pri práve na náhradu škody plynie premlčacia doba odo dňa, keď sa poškodený dozvedel alebo mohol dozvedieť o škode a o tom, kto je povinný na jej náhradu; končí sa však najneskôr uplynutím 10 rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti.

56. Podľa § 159 ods. 1 zákona č. 566/2001 ZoCP zodpovednosť za škodu spôsobenú porušením povinností podľa tohto zákona sa spravuje úpravou náhrady škody podľa Obchodného zákonníka, ak tento zákon neustanovuje inak.

57. Podľa § 48 ZoCP zmluva o založení cenných papierov sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka o záložnom práve, ak tento zákon neustanovuje inak.

58. Podľa § 51 ods. 5 Zákona o cenných papieroch (ZoCP v znení účinnom k 31.12.2005, t.j. v čase uzavretia záložnej zmluvy a v čase výkonu záložného práva) ak pohľadávka zabezpečená zmluvným záložným právom k cennému papieru nie je riadne a včas splnená, je záložný veriteľ oprávnený založený cenný papier predat' prostredníctvom obchodníka s cennými papiermi. O zamýšľanom predaji je záložný veriteľ povinný vopred informovať záložcu, ak sa v zmluve o založení cenných papierov nedohodne inak.

59. Podľa § 51 ods. 7 Zákona o cenných papieroch (ZoCP v znení účinnom k 31.12.2005, t.j. v čase uzavretia záložnej zmluvy a v čase výkonu záložného práva) predaj cenných papierov podľa odseku 5, ktoré nie sú prijaté na trh kótovaných cenných papierov burzy cenných papierov, možno vykonať len predajom prostredníctvom obchodníka s cennými papiermi, a to za najvyššiu cenu, akú možno dosiahnuť s vynaložením odbornej starostlivosti.

60. Podľa § 53b ods. 4 ZoCP (v znení účinnom do 31.12.2005) ak pohľadávka zabezpečená zmluvným záložným právom nie je včas a riadne splnená alebo ak nastane iná skutočnosť, ktorá je vymedzená v zmluve o založení cenného papiera ako skutočnosť rozhodná pre výkon záložného práva, záložný veriteľ

môže záložné právo vykonať spôsobom ustanoveným zákonom alebo dohodnutým v zmluve o založení cenného papiera, ktorým je najmä predaj zálohu, prepadnutie zálohu v prospech záložného veriteľa, započítanie proti zabezpečenej pohľadávke alebo použitie zálohu na vyrovnanie zabezpečenej pohľadávky. Výkon záložného práva prepadnutím zálohu v prospech záložného veriteľa je možný, ak sa zmluvné strany na tom dohodli pri uzatvorení zmluvy o založení cenného papiera a zároveň bol dohodnutý aj spôsob ocenenia založeného cenného papiera. Splnenie ďalších podmienok podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov (§ 151m ods. 1, 2 a 3 posledná veta, ods. 7 a 9 a § 151ma ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka) sa nevyžaduje.

61. Podľa § 73 ods. 1 písm. a/ ZoCP (v znení účinnom do 31.12.2005 Z.z.) obchodník s cennými papiermi je povinný konať pri poskytovaní služieb v súlade so zásadami poctivého obchodného styku s odbornou starostlivosťou v záujme svojich klientov a stability finančného trhu a nesmie dávať prednosť obchodom na vlastný účet.

62. Podľa § 73 ods. 6 písm. c/ ZoCP (v znení účinnom do 31.12.2005 Z.z.) vynaloženie odbornej starostlivosti pri poskytovaní investičných služieb spočíva predovšetkým v tom, že obchodník s cennými papiermi s prihliadnutím na charakter poskytovanej investičnej služby uskutočňuje analýzu ekonomickej výhodnosti obchodov z dostupných informácií.

63. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom sporu v tejto veci vo vzťahu k žalovanému 4/ bolo posúdenie nároku na náhradu škody, ktorá mala byť spôsobená porušením povinnosti žalovaného 4/ ako obchodníka s cennými papiermi konať s odbornou starostlivosťou podľa § 73 ods. 1 písm. a/, § 73 ods. 6 písm. c/ ZoCP. Žalobca sa teda voči žalovanému 4/ domáha náhrady škody spôsobenej porušením povinnosti žalovaného 4/ vyplývajúcej zo Zákona o cenných papieroch (v znení účinnom ku dňu vykonania úkonov žalovaného 4/). Voči uplatnenému nároku vzniesol žalovaný 4/ námietku premlčania. Súd nižšej inštancie ju vyhodnotil ako dôvodnú, pričom ju posudzoval podľa ustanovenia § 100 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 106 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Toto právne posúdenie vznesenej námietky premlčania žalovaným 4/ však je podľa dovolacieho súdu nesprávne, pretože podľa § 159 ods. 1 ZoCP zodpovednosť za škodu spôsobenú porušením povinností podľa tohto zákona (myslí sa Z o CP) sa spravuje úpravou náhrady škody podľa Obchodného zákonníka, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže zákon o cenných papieroch pre náhradu škody spôsobenej porušením povinností obchodníka s cennými papiermi pri realizácii predaja cenných papierov neupravuje inak (ani otázku premlčania), súdy nižšej inštancie mali uplatnený nárok na náhradu škody, ktorá mala byť spôsobená porušením povinností žalovaného 4/, vyplývajúcich zo Zákona o cenných papieroch, vrátane otázky jeho premlčania, posúdiť podľa Obchodného zákonníka. Uvedené vyplýva z toho, že pokiaľ sa zodpovednosť za škodu má spravovať úpravou náhrady škody podľa Obchodného zákonníka, tak premlčanie nároku na jej náhradu je taktiež potrebné posudzovať podľa Obchodného zákonníka, pretože ten má osobitnú úpravu o premlčaní práva na náhradu škody. Uvedenému záveru nebráni skutočnosť, že podľa § 48 ZoCP zmluva o založení cenných papierov sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka o záložnom práve, ak tento zákon neustanovuje inak. Prevod akcií, resp. hromadnej akcie sa uskutočnil na základe realizácie záložného práva záložného veriteľa (Tatrainvest Development s.r.o.) zo záložnej zmluvy uzavretej so záložným dlžníkom (spol. PALGAS s.r.o. - pôvodne žalobca 1/). Voči žalovanému 4/ uplatnená škoda mala podľa dovolateľa vzniknúť porušením povinností žalovaného 4/ vyplývajúcej z ust. § 73 ZoCP pri realizácii prevodu akcií, resp. hromadnej akcie (zálohu) a nie porušením povinností zo zmluvy o založení cenných papierov, v ktorej žalovaný 4/ ani nebol zmluvnou stranou.

64. Úprava zodpovednosti za škodu a aj jej premlčania v Obchodnom zákonníku je odlišná od úpravy v Občianskom zákonníku. Obchodný zákonník má zodpovednosť za škodu koncipovanú na objektívnom princípe (s možnosťou liberácie - vylúčenia sa zo zodpovednosti), zatiaľ čo Občiansky zákonník má zodpovednosť koncipovanú na princípe zavinenia (subjektívna zodpovednosť, pričom zavinenie škodcu zákon predpokladá a exkulpácia škodcu je založená na preukázaní, že škodu nezavinil). Obchodný zákonník upravuje objektívnu zodpovednosť s možnosťou liberácie (netreba posudzovať otázku zavinenia), t.j. zodpovedná strana môže preukázať, že k nesplneniu povinnosti došlo v dôsledku

okolností vylučujúcich zodpovednosť (§ 374 ods. 1 Obch. zákonníka). Predpokladmi zodpovednosti za škodu podľa Obchodného zákonníka sú: protiprávny úkon, vznik škody a príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody. Čo sa týka dôkazného bremena platí, že existenciu všetkých troch predpokladov zodpovednosti musí preukázať poškodený. Na tom, kto škodu spôsobil zase leží dôkazné bremeno preukázať okolnosti vylučujúce jeho zodpovednosť; ak ich preukáže, oslobodí sa od povinnosti nahradiť škodu.

65. Premlčanie práva na náhradu škody je v Obchodnom zákonníku upravené v § 398 (s výnimkou premlčania práva na náhradu škody podľa § 268 Obchodného zákonníka, ktorá je upravená v § 394 ods. 3 Obchodného zákonníka). Podľa § 398 Obchodného zákonníka „Pri práve na náhradu škody plynie premlčacia doba odo dňa, keď sa poškodený dozvedel alebo mohol dozvedieť o škode a o tom, kto je povinný na jej náhradu; končí sa však najneskôr uplynutím 10 rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti.“ V tomto ustanovení uvedená lehota 10 rokov je lehotou objektívnou a začína plynúť odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti. Obchodný zákonník v § 398 neustanovil osobitnú dĺžku subjektívnej premlčacej doby, preto jej dĺžka bude štvorročná, a to s poukazom na ustanovenie § 397 Obchodného zákonníka - všeobecná premlčacia doba. Pre začiatok jej plynutia (subjektívnej premlčacej doby) musia byť splnené dve podmienky, bez ktorých nemožno uplatniť nárok na náhradu škody, a to vedomosť o škode a vedomosť o osobe povinnej nahradiť škodu (čo vyplýva z ustanovenia § 398 Obchodného zákonníka, a to z jeho časti: pri práve na náhradu škody plynie premlčacia doba odo dňa, keď sa poškodený dozvedel alebo mohol dozvedieť o škode a o tom, kto je povinný na jej náhradu...).

66. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol, že aj bez úspešne vznesenej námietky premlčania, by uplatnený nárok voči žalovanému 4/ nebol súdom priznaný, nakoľko nebolo preukázané zavinenie škody a príčinná súvislosť medzi žalovaným 4/ a prípadným vznikom škody. Následne, bez ohľadu na úspešne vznesenú námietku premlčania, uviedol dôvody navyiac a otázku, či došlo k porušeniu právnej povinnosti žalovaného 4/ posudzoval podľa ustanovení ZoCP. Uplatnenú námietku premlčania voči nároku na náhradu škody, ktorá mala vzniknúť z porušenia povinnosti žalovaného 4/ vyplývajúcej zo ZoCP posúdil podľa ustanovenia § 101 a § 106 Občianskeho zákonníka (dovolačný súd uvádza, že aj pri vyhodnocovaní predpokladov zodpovednosti za škodu žalovaného 4/ v dôvodoch uvedených nad rámec - z ich obsahu vyplýva, že súd nižšej inštancie vychádzal z predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, ktoré upravuje Občiansky zákonník, keďže posudzoval zavinenie). Žalobca v dovolaní toto právne posúdenie veci súdmi nižšej inštancie namietol ako nesprávne s tým, že nárok, ako aj premlčanie tohto nároku voči žalovanému 4/ malo byť posúdené podľa Obchodného zákonníka. S týmto právnym názorom žalobcu sa dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené dôvody stotožňuje.

67. Pod nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis než, ktorý mal správne použiť alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Z vyššie uvedeného vyplýva, že v danom prípade súdy nižšej inštancie pochybili, ak na zodpovednosť za škodu spôsobenú porušením povinnosti vyplývajúcej zo zákona o cenných papieroch a posúdenie námietky premlčania sa nároku na náhradu tejto škody aplikovali ustanovenia Občianskeho zákonníka, namiesto použitia správneho právneho predpisu, a to Obchodného zákonníka.

68. Dovolačný súd dospel pri otázke č. 3 k záveru, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd (ktorý v plnom rozsahu poukázal na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie) vec nesprávne právne posúdili, keď aplikovali na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis, a preto dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je ohľadne položenej otázky č. 3 opodstatnený. Podstatou zamietnutia žaloby vo vzťahu k žalovanému 4/ bolo primárne posúdenie vznesenej námietky premlčania ohľadne nároku na náhradu škody spôsobenej porušením ZoCP, pričom súdy nižšej inštancie vznesenú námietku premlčania vyhodnotili podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a jeho aplikáciu bližšie nezdôvodnili. Odvolací súd sa s odvolacou argumentáciou žalobcu spočívajúcou v namietaní nesprávnej aplikácie právneho režimu vo veci námietky premlčania ak tiež vôbec nevysporiadal, len sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie.

69. Dovolací súd k otázke č. 3 ohľadne uvedeného uzatvára, že nárok na náhradu škody, ktorá mala byť spôsobená porušením povinností obchodníka s cennými papiermi vyplývajúcich zo zákona o cenných papieroch (v tomto prípade z ustanovení § 73 ods. 1 písm. a/ a § 73 ods. 6 písm. c/ ZoCP) pri predaji založených cenných papierov v rámci výkonu záložného práva k nim záložným veriteľom sa spravuje podľa § 159 ods. 1 ZoCP právnou úpravou náhrady škody v Obchodnom zákonníku. Premlčanie tohto nároku je rovnako potrebné posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka, t.j. podľa § 398 Obchodného zákonníka (10-ročná objektívna premlčacia doba), v spojení s § 397 Obchodného zákonníka (4-ročná subjektívna premlčacia doba).

70. Dovolací súd preto považuje dovolanie žalobcu, z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP vo vzťahu k žalovanému 4/ a položenej otázke č. 3, nielen za prípustné, ale aj za dôvodné. Preto rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie (oba súdy totožné pochybenie) vo vzťahu k žalovanému 4/ zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V ňom opätovne v prvom rade posúdi žalovaným 4/ vznesenú námietku premlčania podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Ak súd nižšej inštancie dospeje k záveru, že nárok nie je premlčaný, pristúpi k posúdeniu veci vo vzťahu k žalovanému 4/ aj meritórne, pričom opätovne bude aplikovať príslušné ustanovenia zákona o cenných papieroch (k ustáleniu povinnosti žalovaného 4/ konať s odbornou starostlivosťou) a Obchodného zákonníka (k posúdeniu zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením povinnosti stanovenej ZoCP podľa § 373 a nasl. Obchodného zákonníka v spojení s § 159 ods. 1 Zo CP) tak, ako bolo už vyššie uvedené, prípadne zväži aj dovolacím súdom na okraj (obiter dictum) poznamenané úvahy.

71. V súvislosti s námietkou premlčania dovolací súd uvádza, že pri jej opätovnom posudzovaní by súd prvej inštancie nemal opomenúť námietky žalovaných vznesených v priebehu konania a smerujúcich k tomu, či bola a kedy bola žaloba voči nim podaná relevantným subjektom - teda či a kedy ju podali na to v mene pôvodného žalobcu 1/ oprávnené osoby (námietky vo vzťahu ku zmenám konateľských oprávnení v čase podania žaloby, resp. podpísania splnomocnenia pre právneho zástupcu na jej podanie v mene spoločnosti PALGAS s.r.o., na súd), prípadne, či a kedy mohli uvedenú žalobu relevantne podať spoločníci spoločnosti PALGAS s.r.o.

72. Dovolací súd z dôvodu, že vec bude opätovne prejednaná a v súvislosti s argumentáciou žalovaného 4/ k podanému dovolaniu a vyjadreniu žalobcu k nej (i obsahu dovolania) vo vzťahu k oznamovacej povinnosti podľa § 1511 Občianskeho zákonníka, resp. k nedodržaniu lehoty uvedenej v § 151m ods. 1 Občianskeho zákonníka obiter dictum uvádza, že z ustanovenia § 1511 Občianskeho zákonníka vyplýva, že v ňom upravená oznamovacia povinnosť záložného veriteľa, ak osobitný zákon ustanovuje inak. Z ustanovenia § 151m ods. 1 Občianskeho zákonníka zase vyplýva, že predat' záloh spôsobom určeným v zmluve o zriadení záložného práva alebo na dražbe môže záložný veriteľ najskôr po uplynutí 30 dní odo dňa oznámenia o začatí výkonu záložného práva záložcovi (oznámenia vykonaného podľa § 1511 Obchodného zákonníka), ak osobitný zákon neustanovuje inak (osobitne je ešte upravené plynutie lehoty ak je záložné právo registrované v registri záložných práv a deň registrácie začatia výkonu záložného práva je neskorší, ako deň oznámenia). Slovné spojenie „ak osobitný zákon neustanovuje inak“ bolo ako správne uviedol žalovaný 4/ do vyššie uvedených ustanovení Občianskeho zákonníka doplnené na odstránenie nesúladu našej právnej úpravy so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2002/47/ES o finančných zárukách (ďalej len Smernica), ktorá pre určený okruh osôb v smernici definovaných v čl. 1 bod 2 Smernice a pre finančné záruky v nej definované v čl. 1 ods. 4 a 5, upravuje spoločný režim pre napr. formálne požiadavky dohôd o finančnej záruke, ich vymáhania, spôsob realizácie finančnej záruky a pod. Pri realizácii finančnej záruky výslovne upravuje, že nesmie byť uložená žiadna povinnosť podávať predchádzajúce oznámenie o zámere realizácie, či predpísaný spôsob realizácie, či povinnosť schváliť podmienky realizácie súdom, verejným úradníkom, či inou osobou. V čl. 1 bod 3 Smernica umožňuje členským štátom z rozsahu tejto smernice vylúčiť dohody o finančných zárukách, pri ktorých jednou zo zúčastnených strán je osoba uvedená v čl. 1 bod 2 písm. e/ Smernice (zjednodušene právnická osoba - obchodná spoločnosť) a druhou stranou je inštitúcia uvedená v čl. 1 bod 2 písm. a) až d) (príkladmo verejný orgán, centrálna banka, MMF, finančná inštitúcia podliehajúca obozretnému dohľadu, zúčtovací agent, clearingové centrum, vrátane podobných regulovaných inštitúcií...). Z

dôvodu potreby implementácie uvedenej smernice došlo aj k úpravám v zákone o cenných papieroch (k rozhodnému dňu pre tento spor ide zmeny doplnené zákonom č. 635/2004 Z.z., a z.č. 336/2005 Z.z.), kde boli doplnené osobitné ustanovenia o finančných zábezpekách - § 53a až § 53e (neskôr aj §53f) ZoCP.

73. Osobitným zákonom, na ktorý odkazuje § 151l a § 151m Občianskeho zákonníka je v danom prípade zákon o cenných papieroch (z.č.566/2001 Z.z.), ktorý osobitne upravuje postup realizácie záložného práva k cenným papierom. V ňom je oznamovacia povinnosť upravená v § 51 ods. 5, veta druhá (v znení účinnom ku dňu 31.12.2005, teda v čase uzavretia zmluvy o zriadení záložného práva k cenným papierom, ako aj v čase výkonu záložného práva), pričom zmluvné strany si môžu upraviť postup pri realizácii záložného práva inak, teda aj bez oznámenia o zamýšľanom predaji založených cenných papierov. V § 53b ods. 5 ZoCP je upravené, že o výkone záložného práva k cennému papieru záložný veriteľ nie je povinný vopred informovať záložcu. Navyiac ustanovenie § 53b ods. 4 ZoCP (v znení účinnom ku dňu 31.12.2005) umožňuje zmluvným stranám upraviť si spôsob a postup pri výkone záložného práva, pričom v tomto ustanovení. Podľa poslednej vety tohto ustanovenia nie je potrebné splnenie ďalších podmienok podľa ZoCP a podľa ustanovení § 151m ods.1, 2 a 3 posledná veta, ods. 7 a 9 a § 151ma ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd ešte dopĺňa, že oznamovacia povinnosť je podľa uvedených ustanovení Občianskeho zákonníka a zákona o cenných papieroch uložená záložnému veriteľovi, teda nie obchodníkovi s cennými papiermi, v tomto prípade, nie žalovanému 4/ (túto skutočnosť vo vzťahu k žalovanému 4/ konštatovali aj sudy nižšej inštancie).

74. Dovolací súd však upriamuje pozornosť na skutočnosť, že ustanovenie § 53b ZoCP sa vzťahuje len na založené cenné papiere na základe záložných zmlúv uzavretých medzi osobami vymenovanými v § 53a ods. 1 ZoCP. Pre záložné práva k cenným papierom, ak záložný veriteľ a záložca, patrí do okruhu osôb vymenovaných v § 53a ods. 1 ZoCP, sa nepoužijú ustanovenia § 51 ods. 4 až 7 ZoCP (ani § 45 ods. 3,4, § 46, §50 ods. 3 ZoCP). V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na dôvodovú správu k zák.č.336/2005 Z.z., v ktorej je uvedené, že v podmienkach Slovenskej republiky sa javilo ako nevhodné v dôsledku implementácie Smernice, ktorá sa má povinne uplatňovať iba medzi špecifickými subjektmi (ktoré vo vzájomných vzťahoch požívajú vyššiu mieru právnej istoty), prenášať tento režim (vyplývajúci zo Smernice) aj na iné subjekty, ktoré takéto špecifiká nemajú a znižovať tak rozsah uplatnenia všeobecnej úpravy. Preto zjednodušený, osobitný režim záložného práva (upravený v § 53b ZoCP) bol zúžený o právnické osoby, ktoré nie sú finančnými alebo verejnými inštitúciami.

75. Z vyššie uvedeného podľa dovolacieho súdu vyplýva, že pokiaľ záložca a záložný veriteľ zo zmluvy o zriadení záložného práva spadajú pod osoby definované v § 53a ZoCP, nevťahujú sa pri realizácii výkonu záložného práva naň § 51 ods. 4 až 7 ZoCP, ale § 53b ZoCP, konkrétnejšie § 53b ods. 4, 5 ZoCP. Ak záložca a záložný veriteľ pod osoby uvedené v § 53a ZoCP nespádajú aplikácia § 51 ods. 4 až 7 ZoCP sa na realizáciu výkonu záložného práva vzťahuje, konkrétnejšie pre daný spor § 51 ods. 5 a 7 ZoCP. Zákon o cenných papieroch obsahuje všeobecné ustanovenia o zabezpečení záväzkov (zákonné, zmluvné záložné právo k cenným papierom) a obsahuje aj osobitné ustanovenia o finančných zábezpekách, týkajúce sa záložného práva k cenným papierom zo zmlúv osôb vymenovaných v § 53a ZoCP. ZoCP dáva možnosť zmluvného riešenia realizácie záložného práva bez oznamovacej povinnosti, avšak inak túto povinnosť záložnému veriteľovi v § 51 ods. 5 ukladá. Splnenie ďalších podmienok viažucich sa k tejto oznamovacej povinnosti (napr. stanovenie lehoty od oznámenia, počas ktorej nie je možné predaj realizovať) neupravuje.

76. S poukazom na to, že vec bude opätovne prejednaná dovolací súd k dovolacej argumentácii žalobcu a obrany žalovaného 4/ k otázke jeho povinnosti konať s odbornou starostlivosťou obiter dictum ešte uvádza, že pri posudzovaní, či žalovaný 4/ konal s odbornou starostlivosťou by sa malo prihliadnuť na vyžadovaný vyšší stupeň profesionality a odbornosti (ide o banku obchodníka s cennými papiermi) pri výkone jeho povinností. Uvedené vyplýva aj priamo zo zákona, kde napr. § 73 ods. 6 ZoCP je definované, čo má v rámci odbornej starostlivosti obchodník s cennými papiermi pri poskytovaní investičných služieb vykonať. Čo je investičná služba je upravené v § 6 ZoCP. Požiadavka na vyššiu profesionalitu vyplýva aj z ďalších ustanovení zákona o cenných papieroch, najmä z ust. § 54 ods. 1

ZoCP, podľa ktorého obchodník s cennými papiermi poskytuje investičné služby na základe povolenia na poskytovanie investičných služieb udeleného úradom, pričom uvedené povolenie môže získať za splnenia podmienok uvedených v § 55 ZoCP, ktoré musí spĺňať počas celej doby trvania povolenia (vrátane zvýšených nárokov na odbornú spôsobilosť niektorých osôb konajúcich v mene obchodníka s cennými papiermi). Ku konaniu s odbornou starostlivosťou poskytuje žalovaný 4/ pomerne bohatú argumentáciu v rámci celého súdneho konania (tvrdí, že konal s odbornou starostlivosťou a v záujme oboch klientov, ktorú povinnosť mu ukladá § 73 ods.1 ZoCP, pričom argumentuje, že § 73 ods. 6 ZoCP sa na tento prípad realizácie záložného práva predajom cenných papierov nevzťahuje, lebo v tomto prípade nejde o investičnú službu). Súd nižšej inštancie by mal uvedenú argumentáciu v ďalšom konaní náležite posúdiť (ak vyhodnotí námietku premlčania ako nedôvodnú), samozrejme vrátane argumentácie žalobcu k porušeniu povinnosti žalovaného 4/ konať s odbornou starostlivosťou.

77. Žalobca prípustnosť podaného dovolania v časti otázky č. 4 vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je daná len vtedy, ak sa odvolací súd pri vyriešení právnej otázky, ktorá bola podstatná pre rozhodnutie veci, skutočne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, mal by a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi dovolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Povinnosť dovolateľa vymedziť a konkretizovať prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP však treba vnímať ako jeho povinnosť predostrieť vlastnú argumentáciu v prospech prípustnosti dovolania, a tak napomôcť preskúmaniu rozhodnutia dovolacím súdom. Dovolací súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju aj sám.

78. Dovolateľ v podanom dovolaní vymedzil právnu otázku nasledovného znenia „či nesprávne preukázanie výšky spôsobenej škody je automaticky dôvodom na zamietnutie žaloby? (otázka č. 4). Podľa neho sa sudy nižšej inštancie odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe spočívajúcej v tom, že ak výšku škody možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, súd by mal v takom prípade skúmať splnenie podmienok na uplatnenie § 264 ods. 1 CSP a rozhodnúť na základe vykonaného odhadu. Na podporu svojho právneho názoru odkázal najmä na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej socialistickej republiky zo dňa 29.12.1983, sp. zn. 1Cz 47/83, podľa ktorého: „Jestliže poškozený prokáže v občanském soudním řízení vznik škody, ale neprokáže její výši uplatněnou v žalobě, přizná soud náhradu škody ve výši, jež byla prokázána; ohledně té části škody, jejíž výši lze zjistit jen s nepoměrnými obtížemi nebo ji nelze zjistit vůbec může soud s přihlédnutím k výsledkům provedeného dokazování použít ustanovení § 136 o. s. ř.“.

79. Podľa § 264 ods. 1 CSP ak možno hodnotu nárokov alebo hodnotu, ktorá má byť základom na výpočet súdneho poplatku, zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, určí ju súd podľa svojho odhadu.

80. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5Obdo/14/2020 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2020 pod R 52/2020) dospel k právnenému záveru, podľa ktorého „ Odborné vyjadrenie (posudok odborníka) nie je opodstatnené, ak jeho predmetom majú byť len hypotetické úvahy žalujúcej strany o možnom vzniku jej škody a nie reálne existujúce fakty, keďže predpokladom riadne uplatneného nároku na zaplatenie náhrady skutočnej škody je ujma, ktorá v majetkovej sfére tejto strany už nastala a zároveň skonštatoval, že Civilný sporový poriadok neobsahuje priamu úpravu možnosti súdu určiť pri rozhodovaní o veci samej výšku žalovaného nároku úvahou, odhadom súdu, pričom úprava v ustanovení § 264 ods. 1 a 2 CSP sa týka výlučne výpočtu súdneho poplatku.“

81. Z uvedeného judikátu R 52/2020 vyplýva, že sudy nižšej inštancie nemali povinnosť zisťovať výšku škody odhadom, tak ako to naznačil v rámci svojho dovolania žalobca. Výška škody má byť zistená z vykonaného dokazovania (teda škoda a jej výška musí byť preukázaná). Žalobca v dovolaní poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, a to sp. zn. 30Cdo/2371/2007, sp. zn. 25Cdo/2912/2010, sp. zn. 23Cdo/99/2015 a sp. zn. 23Cdo/2406/2016, ktoré sú však v tomto konaní nepoužiteľné, vzhľadom na našu právnu úpravu a existenciu vyššie spomenutého judikátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie k nepreukázaniu výšky škody, ktorá mala byť spôsobená výkonom záložného práva - predajom akcií, uviedol, že žalobca celkom nesprávne určil hodnotu predaných akcií hodnotou pozemkov, ktoré boli vo vlastníctve spoločnosti Palivá Bratislava a.s., ktorej akcie boli predmetom výkonu záložného práva so záverom, že predajná hodnota akcie nemôže byť zhodná s hodnotou výlučne nehnuteľného majetku akciovej spoločnosti poukazujúc na to, že v prípade, ak sa jedná o spoločnosť neobchodovateľnú na burze, tak hodnota akcie sa odvíja od toho, koľko je ochotný záujemca o kúpu akcie za ňu zaplatiť. Hodnota akcie je v takom prípade determinovaná celkovým finančným stavom spoločnosti, jej záväzkami, príjmami, výhľadovými príjmami, úverovou záťažnosťou, počtu zamestnancov, výrobným, či podnikateľským programom, celkový stavom účtovnej hodnoty. S uvedeným názorom sa stotožnil aj odvolací súd. S názorom, že hodnota akcie nie je rovná hodnote nehnuteľností vo vlastníctve jej emitenta, sa dovolací súd taktiež stotožňuje.

82. Dovolací súd k otázke č. 4 však uvádza, že žalobe nebolo vyhovené nie pre nesprávne preukázanie výšky škody, ale pre nenaplnenie všetkých predpokladov vzniku nároku na náhradu škody (nepreukázanie porušenia povinnosti žalovaných 1/ až 3/ konať s odbornou starostlivosťou). Na vznik nároku na náhradu škody sa vyžaduje podľa Obchodného zákonníka kumulatívne splnenie tzv. zodpovednostných predpokladov (preukázanie porušenia právnej povinnosti, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti a vzniknutou škodou). V prípade nepreukázania čo len jedného z týchto predpokladov, nevzniká povinnosť na náhradu uplatnenej škody. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že tu neexistuje žiadne porušenie povinnosti, výškou škody sa už zaoberať nemusí a dokazovanie k nej vykonať by bolo nadbytočné. Naopak platí, že ani samotné preukázanie výšky škody bez naplnenia aj ďalších predpokladov zodpovednosti za škodu, neznamená zodpovednosť konkrétneho subjektu za túto škodu. Musí byť preukázané aj porušenie povinnosti žalovaného subjektu a v príčinnej súvislosti s týmto porušením vznik žalobcom uplatnenej škody. Príчинná súvislosť musí byť nielen tvrdená (domnelá), ale musí byť bezpečne preukázaná, pričom povinnosť tvrdenia, bremeno tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno, týkajúce sa príčinnej súvislosti v civilnom procese, zaťažuje v zásade tú stranu sporu, ktorej tvrdenie má byť preukázané (tvrdenie splnenia všetkých predpokladov zodpovednosti za škodu je na žalobcovi, ktorý nárok na jej náhradu uplatňuje). Ako bolo už vyššie spomenuté, žaloba bola zamietnutá z dôvodu nepreukázania naplnenia všetkých predpokladov zodpovednosti za škodu, a to po konštatácii o nezistení porušenia povinnosti žalovaných 1/ - 3/ a vo vzťahu k žalovanému 4/ z dôvodu premlčania (pričom vo vzťahu k žalovanému 4/ boli v rozhodnutí súdov nižšej inštancie uvedené aj dôvody navyše, a to k nezisteniu porušenia povinnosti), čo žalobca položením otázky č. 4 úplne opomenul. Dôvody k spôsobu určenia výšky škody súd uviedol ako dôvody navyše, pričom konštatoval, že reálna trhová hodnota akcií nebola v konaní preukázaná. Teda žalobcom položená otázka nepredstavuje takú otázku, na ktorej by bolo založené rozhodnutie súdov nižšej inštancie, nakoľko základom žaloby je uplatnenie náhrady škody, s ktorou je spojené skúmanie splnenia všetkých predpokladov zodpovednosti za škodu zo strany žalovaných, pričom sa vyžaduje ich kumulatívne splnenie. Pre nevyhovenie žalobe však postačuje, že chýba čo i len jeden z predpokladov. Ak takúto skutočnosť súd zistí, ďalšie dokazovanie k ostatným predpokladom zodpovednosti za škodu už vykonávať nemusí (obdobne viď sp. zn. 4Cdo/237/2007).

83. Vyššie uvedené dôvody však dovolací súd považoval za potrebné podrobnejšie uviesť s prihliadnutím na skutočnosť, že vzhľadom na závery uvedené k ďalším dovolacím otázkam, vec bude opätovne prejednaná pred súdom nižšieho stupňa. Dovolací súd preto tiež považoval za potrebné pre ďalšie konanie vo veci upriamiť pozornosť súdu nižšej inštancie aj na R 52/2020, z ktorého vyplýva, že nie je možné určiť pri rozhodovaní o veci samej výšku škody úvahou, či odhadom súdu. Takýto odhad hodnoty nároku je možný len pre potreby vyrubenia súdneho poplatku (§ 264 ods. 1, 2 CSP). V neposlednom rade je potrebné obiter dictum uviesť, že v prípade zodpovednosti žalovaných za porušenie

povinnosti ustanovenej Obchodným zákonníkom, ale aj zákonom o cenných papieroch sa uhrádza len škoda, ktorú povinná strana predvídala alebo ktorú bolo možné predvídať s prihliadnutím na skutočnosti, ktoré v uvedenom čase povinná strana poznala alebo mala poznať pri obvyklej starostlivosti (§ 379 Obchodného zákonníka).

84. K otázke č. 4 teda dovolací súd uzatvára, že nesprávne preukázanie výšky škody nebolo dôvodom pre zamietnutie žaloby zo strany súdu prvej inštancie. Navyiac uvedenú námietku žalobca vznáša prvýkrát až v dovolaní (na čo poukázal aj žalovaný 4/ vo vyjadrení k dovolaniu), pričom v odvolaní ju vôbec nenamietal a nebola tak predmetom odvolacieho prieskumu. Uvedená skutočnosť potom bráni prípustnosti dovolania o takejto otázke. Navyiac nemožno ani konštatovať, že by sa sudy nižšej inštancie odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ohľadne aplikácie § 264 ods. 1 CSP. Vzhľadom na to dovolací súd konštatuje, že ani ohľadne otázky č. 4 nebol dovolateľom vymedzený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 1,2 CSP, a preto táto otázka č. 4 prípustnosť žalobcovho dovolania v tomto prípade nezakladá.

85. S poukazom na závery uvedené dovolacím súdom v bodoch 30. až 44., ako aj v bodoch 63. až 70. odôvodnenia jeho rozhodnutia, dovolací súd žalobcom napadnutý rozsudok odvolacieho súdu pre nesprávne právne posúdenie veci vo vzťahu k žalovaným 1/ až 3/ a nesprávne právne posúdenie veci vo vzťahu k žalovanému 4/ zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) v celom rozsahu (vrátane výroku o náhrade trov konania). Keďže dôvody, pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej inštancie a v prípade zrušenia výlučne rozsudku odvolacieho súdu by vzhľadom na nesprávnosť prijatých záverov súdu prvej inštancie bol dovolací súd povinný rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, dovolací súd aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku) konštatuje, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto dovolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 CSP) v celom rozsahu, teda vrátane výroku o náhrade trov konania a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP). V ďalšom konaní tak bude potrebné vykonať nápravu v rozsahu správnej aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka na posúdenie dôvodnosti námietky žalovaného 4/ o premlčaní nároku na náhradu škody uplatneného voči nemu, prípadne (ak nárok premlčaný nie je) aj vo vzťahu k posúdeniu jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením povinnosti odbornej starostlivosti vyplývajúcej zo zákona o cenných papieroch (podrobnosti sú uvedené vyššie) podľa Obchodného zákonníka, ako aj vykonať nápravu v právnom posúdení zodpovednosti konateľov (žalovaných 1/ až 3/) za škodu spôsobenú porušením povinnosti vykonávať funkciu s odbornou starostlivosťou podľa Obchodného zákonníka (podrobnosti sú vedené vyššie).

86. V ďalšom konaní sú sudy nižšej inštancie (súd prvej inštancie a dovolací súd) viazané právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 CSP). Dôvody uvedené ako obiter dictum, sú uvedením ďalších argumentov a nie sú záväzné. Boli uvedené len na dovysvetlenie, avšak môžu slúžiť ako určitá intencia (návod) pre postup súdu nižšieho stupňa v ďalšom konaní o tejto veci.

87. V novom rozhodnutí o veci samej rozhodne súd prvej inštancie o trovách pôvodného konania (prvoinštančného aj odvolacieho konania), ako aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

88. Keďže dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie, nepovažoval za dôvodné rozhodovať o jeho návrhu na odklad dovolaním napadnutého rozhodnutia. Navyiac odklad výkonu rozhodnutia sa týkal len priznaného nároku na náhradu trov konania, pretože žaloba bola zamietnutá a o výške trov doposiaľ rozhodnuté nebolo.

89. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.